

ЦЬОГО ЗНАЄ

■ 1838 р. У Києві почав діяти Інститут шляхетних дівчат. ■ 1918 р. Помер історик Іван Луцицький. Тривалий час — професор Київського університету. ■ 1940 р. У Радянському Союзі створено спеціальну комісію з попереднього перегляду нових кінофільмів. ■ 1943 р. Тривав II Надзвичайний збір ОУН. ■ 1972 р. Померла письменниця Агата Турчинська. Авторка, зокрема, поем «Дитинство поета» і «Тарасова гора». ■ 1996 р. У столиці України розпочалися перші Дні національної моди.

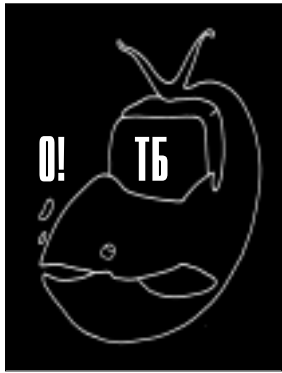

Мірило
чеснот

▼
2, 16

▼
6, 11

Програма
телебачення

▼
7—10

ВРОЖАЙ-2002

У нас також «стихія» — зернова

Народні депутати-аграрники та урядовці намагаються приборкати «стихію» і спрямувати її в русло підтримки товаровиробника

Валовий збір ранніх зернових сягнув 35 мільйонів 600 тисяч тонн, поінформував, перебуваючи днями на Черкащині, Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах. У морських портах держави вже почалося відвантаження хліба, проданого на експорт. Зокрема, 70 тисяч тонн пшениці незабаром прийме Японія. Готується також до відправлення суховантажне судно з Бразилії. І все ж, зазначив глава уряду, незважаючи на те, що Україна торік увійшла у шістку найпотужніших світових експортерів зерна, а нинішнього року, за прогнозами експертів, займе місце у п'ятірці, лівова частка багатомільйонного врожаю залишиться у засіках Батьківщини.

Щоб пом'якшити негативні наслідки «катастрофічного» перевиробництва збіжжя, уряд у пожежному порядку почав застосовувати «знеболюючі» заходи. Хоча не можна не дорікнути урядовцям у тому, що це «оздоровлення» можна було розпочати ще торік.

(Закінчення на 3-й стор.).

Голос України

Г А З Е Т А В Е Р Х О В Н О Ї Р А Д И У К Р А Ї Н И

ОФІЦІЙНО

Співробітництво може бути взірцевим

Сьогодні розпочинається триденний візит в Україну Голови Ради Федерації Федеральних зборів Російської Федерації Сергія Миронова.

Напередодні цієї події Голова Верховної Ради України Володимир Литвин дав ексклюзивне інтерв'ю «Парламентській газеті» (видання Ради Федеральних зборів РФ). Характеризуючи сучасний стан двосторонніх міжпарламентських відносин, Володимир Литвин зазначив, що за умов толерантного підходу, підґрунтям якого є усвідомлення принципу взаємовигоди і рівності сторін, україно-російське співробітництво може набути рис взірцевих відносин.

(Закінчення на 2-й стор.).

Безпеку невідкладно і назавжди

На першому після перерви засіданні Комітету ВР з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки буде заслухано заходи уряду з підвищення рівня охорони праці у вугільній промисловості. Комітет підготував низку законодавчих пропозицій, спрямованих на підвищення відповідальності за дотримання техніки безпеки на вугільних підприємствах, а також щодо матеріального забезпечення охорони праці гірників.

(Закінчення на 2-й стор.).

Завершився візит

парламентського секретаря МЗС Японії Кенширо Мацунами до України. Вчора він зустрівся з головою Комітету Верховної Ради у закордонних справах Дмитром Табачником. Сторони обговорили низку питань, що стосуються україно-японських відносин, зокрема міжпарламентського співробітництва. Японський гість також провів переговори в МЗС України та в адміністрації Президента.

Малайзія думає про Т-84

Перший віце-прем'єр-міністр України Олег Дубина заявив, що питання про досягнення в майбутньому домовленості про поставку Малайзії українських танків Т-84 «ще до кінця не закрито», а його нинішній візит до Малайзії не мав на меті «вирішити тільки одне це питання». «Ми розуміємо, що політичне рішення керівництва Малайзії стосовно виготовлення і придбання польських танків РТ-91 було прийняте раніше», — зазначив він. І водночас нагадав, що український танк має певні переваги, пройшов випробування в Малайзії і показав себе якнайкраще. Українська урядова делегація запросила малайзійську сторону відвідати нашу країну.

ЯК ЄВРОСУД І НАШ УРЯД ПОРОЗУМІЛИСЯ

Колаж Юлії ЄФІМОВОЇ.

Ми вже коротко повідомляли про рішення Європейського суду з прав людини оголосити неприйнятними до подальшого розгляду звернення українських громадян — вкладників колишнього Ошадбанку СРСР. Сьогодні ми роз-

повімо детальніше, чому найгуманніший, як казав персонаж відомого кінофільму, суд у світі був таким немилостивим до ошуканих прохачів.

(Закінчення на 12—13-й стор.).

У НОМЕР

Учора в селі Великі Сорочинці відкрився знаменитий на увесь світ ярмарок.

Він триватиме чотири дні. За цей час тисячі підприємств різних форм власності виставлять на продаж свій товар, у виставкових павільйонах можна буде придбати кращі зразки вітчизняної продукції. Практично всі

регіони країни зібралися на оспіваному Миколою Гоголем Жабокрицькому майдані, прибули сюди також бізнесмени Росії, країн Балтії, Молдови, Польщі, Німеччини, Білорусі, інших країн. Загалом очікується, що ярмаркуватиме щонайменше півмільйона громадян, для яких створено широку торговельну інфраструктуру, підготова-

но різноманітну культурну програму, **передає наш полтавський кореспондент Григорій ГРИНЬ.**

На Кілійському суднобудівно-судноремонтному заводі щойно закладено спорудження двох барж серії «Європа» на замовлення однієї з французьких фірм.

Певно, французам сподобалися ті чотири баржі,

що вже були споруджені тут раніше і передані замовникам, якщо вони вирішили продовжити контракт. Кілійські судна завдовжки 76 і завширшки понад 11 метрів успішно використовують для перевезення різноманітних вантажів судноплавними річками Європи, **повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК з Одеської області.**

Співробітництво може бути взірцевим

(Початок на 1-й стор.).
Відповідаючи на питання про можливість певної уніфікації законодавчої бази обох країн, глава українського парламенту підкреслив: «Уніфікація законодавчої бази двох держав може бути доцільною в тих випадках, коли вона може позитивно вплинути насамперед на економічні зв'язки між державами і, що дуже важливо, жодною мірою не завадить економічним відносинам з третіми країнами. Саме в такому разі може йтися про уніфікацію. До того ж це не повинно бути «приладжуванням» одного законодавства до другого — це має бути обопільний процес, під час якого відбирається краще. За умов доб-

рої волі і взаємопорозуміння шляхом переговорів можна досягти оптимального рішення з будь-яких питань. І такий досвід вже є в україно-російських відносинах».
Російські журналісти не оминули увагою й питання участі Верховної Ради України в роботі Міжпарламентської асамблеї СНД. «В цілому ми розглядаємо асамблею — і це бачення, до речі, не тільки наше особисте — як орган держав—учасниць СНД, який виконує консультативні функції», — наголосив Володимир Литвин. — І в цьому сенсі, ми впевнені, потенціал МПА ще далеко не вичерпаний».
Велику увагу в інтерв'ю було приділено відносинам

з НАТО. Питання було поставлено так: «Відомо, що Росія і НАТО мають партнерські стосунки з окремих питань, що не змінює політичної ситуації в Європі і в світі. Чи має намір Україна йти на зближення з НАТО, аж до вступу в Північноатлантичний альянс?». На думку глави українського парламенту, партнерські відносини між Росією та альянсом позитивно впливають на загальну ситуацію, і Україна щиро зацікавлена в тому, щоб Росія досягла взаємопорозуміння з Північноатлантичним блоком з якомога більшої кількості питань. «Щодо намірів України стосовно НАТО, то наша країна, так само як і Росія, вже подолала пев-

ний шлях у розбудові партнерських стосунків з цією найавторитетнішою, і не тільки в Європі, організацією у сфері безпеки, — зазначив Володимир Литвин. — Досвід співробітництва з НАТО і сучасна міжнародна ситуація диктують необхідність подальшого поглиблення цих відносин». Абсолютно природно, продовжив думку глава українського парламенту, що такі рішення реалізуються не миттєво, адже вони мають отримати підтримку народу. «За даними останніх опитувань, — наголосив Володимир Литвин, — майже половина наших громадян позитивно ставиться до поступової інтеграції України в НАТО».

Безпеку невідкладно і назавжди

(Початок на 1-й стор.).

Андрій Ключев — голова Комітету ВР з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки.

Народні депутати обговорять і численні пропозиції, що надійшли, про створення оптового ринку електроенергії в Україні та концепції його функціонування.
На порядку денному і стан підготовки до наступного опалювального сезону. Комітет має намір запропонувати парламенту провести в листопаді день уряду у Верховній Раді з питань підготовки підприємств паливно-енергетичного комплексу до роботи в осінньо-зимовий період 2002—2003 рр.

Загалом у комітеті триває робота над 36 законопроектами. Серед першочергових — законопроекти про впорядкування виплати грошових компенсацій особам, які мають право на безоплатне отримання вугілля, та про внесення змін у чинне законодавство щодо банкрутства гірничих підприємств і підприємств паливно-енергетичного комплексу.

На стадії підготовки до другого читання законопроект про посилення відповідальності за навмисне розукомплектовування об'єктів електропостачання аж до позбавлення волі на тривалі строки та законопроект, що передбачає посилення відповідальності під час експлуатації ядерних установок і поводження з ядерними матеріалами.

На дні уряду в жовтні комітетом пропонується розглянути питання реформування нафтогазового комплексу України. Пильну увагу приділять законотворці й ситуації зі створенням україно-російсько-німецького газового консорціуму.

Народні депутати рішуче відстоюватимуть у Держбюджеті-2003 фінансування вугільної галузі на рівні, передбаченому програмою «Українське вугілля». А це не менш як 5,2 млрд. гривень. Члени комітету переконані, що лише за умови виділення цієї суми можна вести розмову про соціальний захист працівників вугільної галузі і введення додаткових виробничих потужностей для створення нових робочих місць.

Як наголосив голова комітету Андрій Ключев, у законодавців одна мета — підвищення ефективності енергокомплексу України як основи зростання життєвого рівня всього населення.

Ганна ТИМЧЕНКО.

Заступник Голови Верховної Ради України Олександр Зінченко (на фото — праворуч) пропонує визначити коло найпотужніших підприємств, економічні показ-

ники яких підтверджують їх стабільне зростання.

Про це заступник глави ВР повідомив у середу (20 серпня) кореспондентові газети «Голос

України» під час віддання Авіаційного науково-технічного комплексу імені Антонова.

За словами Олександра Зінченка, йдеться про необхідність визначення невідкладних завдань зі створення сприятливих умов на державному рівні для розвитку великого промислового виробництва в Україні, «традиційно потужного і характерного для української економіки, а також впливового для багатьох світових ринків».

«Ми маємо, — вважає О. Зінченко, — точно ідентифікувати всі реальні можливості та умови роботи промислових українських великих підприємств», на які «Україна

має спиратися у своєму економічному розвитку».

«Якщо на ноги підніметься велике промислове виробництво, це побачать в Україні, це відчують і за її межами», — сказав Олександр Зінченко.

Такий підхід, на його думку, дасть змогу «сформувати, з одного боку, сталу систему захисту провідних держпідприємств країни на різних рівнях від неправомочного втручання держчиновників, а з другого боку, створити найсприятливіше середовище для розвитку системи управління цими підприємствами, за якої наявність державної власності не гальмувала б інвестиційний процес, а навпаки, стимулювала його».

Мірило чеснот

За даними соціологічного опитування, що відбулося невдовзі після катастрофи на Сквиливському летовищі у Львові, 78 відсотків громадян дали найвищу оцінку ролі медиків у ліквідації наслідків трагедії. Завдяки жертовній самовідданості лікарів, які рятували людей і продовжують боротися за їхнє життя, вітчизняна медицина в очах громадськості здійснила стрімкий «переліт» від сфери обслуговування (саме таку принизливу роль відвело їй суспільство на нинішній день) до визнання високого професіоналізму, моральних чеснот.

Медики витримали іспит на найвищому рівні. Та прикро, що лише трагедія змусила державу і громадськість повернутися обличчям до лікарів, до всього комплексу проблем вітчизняної системи охорони здоров'я. На момент катастрофи начальник обласного управління охорони здоров'я, доктор медичних наук, професор Віктор Кімакович працював після призначення на посаду лише три місяці, його заступник Павло Тертичний — три дні. Сквилівська трагедія стала

для них екстремальним «хрещенням» на керівних посадах, результати котрого — навів. За обставин, коли життя зависає на волосинці, коли рішення слід приймати за лічені хвилини, дуже багато залежить від злагоджених дій, чіткості, організованості, оперативності. Було створено штаб «швидкого реагування» з участю всіх заступників і головних спеціалістів медичних закладів. Він збирається щодня, аби підсумувати зроблене і визначити наступні завдання. Екстремальний

досвід вияскавив незаперчний професійний потенціал наших лікарів і «болячки» вітчизняної медицини загалом. Настав час, вважають лікарі, сказати про все це вголос. Може, їх нарешті почують і побачать крізь призму трагічних подій?

— Трагедія показала відданість медиків професії, їхні високі моральні засади, — вважає начальник обласного управління охорони здоров'я Віктор Кімакович. — Ми побачили, що можливо змінити ставлення до медицини. Для цього потрібно, щоб вона перестала бути сферою послуг, щоб держава і суспільство гідно оцінили її, як це заведено в більшості цивілізованих країн світу. Ми поки що серед меншості. Працюємо на максимумі критичній межі можливостей надання медичної допомоги. Скви-

лівська трагедія відновила довіру до медицини, яка за останні роки зменшилася. Це довели навіть вибори. В обласній раді було 22 депутатів-медиків, а тепер лише десять. Дається взнаки недооцінка ролі інтелігенції в суспільстві. Дуже великий тиск чинять на медиків, навіть політичний. Тривалий час ми не знали, в якому напрямі розвивається і рухається зарубіжна медицина. Тепер маємо достатньо інформації, як і можливостей, поїхати за кордон на навчання, стажування. Ця поінформованість має і негативний аспект: є що порівнювати. Часто стаємо перед жахливою дилемою: знаємо як і що зробити, а можливостей немає. Це пригнічує фахівців. Хтось нарешті має прийняти рішення про реформування медицини...

(Закінчення на 16-й стор.).

ОФІЦІЙНО

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про відзначення державними нагородами України медичних працівників міста Львова

За самовідданість і високий професіоналізм, виявлені при наданні медичної допомоги постраждалим внаслідок авіакатастрофи на аеродромі «Сквилів», постановляю:

Нагородити орденом «За заслуги» III ступеня БІДУ Зоряну Андріївну — лікаря Комунальної міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги

СНІЖИНСЬКОГО Руслана Францовича — хірурга, полковника медичної служби

ЧЕПІЛЯ Любомира Федоровича — лікаря, завідувача відділення 8-ї міської клінічної лікарні

Нагородити медаллю «За працю і звитягу»

ДІЖАК Любов Ярославівну — лікаря Комунальної міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги

КАЧМАРА Ярему Ігоровича — лікаря лінійної бригади станції швидкої медичної допомоги

КОДРОВУ Любов Павлівну — старшого лікаря зміни станції швидкої медичної допомоги

Присвоїти почесні звання:

«ЗАСЛУЖЕНИЙ ЛІКАР УКРАЇНИ»

ЕЛЬЯШЕВСЬКОМУ Богдану Михайловичу — заступникові головного лікаря станції швидкої медичної допомоги

ЛИСОВИЧУ Богдану Івановичу — заступникові головного лікаря Комунальної міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги

НАРТИКОВУ Віктору Миколайовичу — начальникові обласного бюро судово-медичної експертизи

СЕРЕДІ Оресту Миколайовичу — головному лікареві станції швидкої медичної допомоги

«ЗАСЛУЖЕНИЙ ПРАЦІВНИК ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»

ПЕНКІНІЙ Ельвірі Володимирівні — медичній сестрі міської дитячої клінічної лікарні.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 20 серпня 2002 року.

№ 728/2002

Цифри і факти:

■ Для надання невідкладної допомоги потерпілим було залучено 30 бригад. Упродовж години з місця події в п'ять медичних закладів міста було вивезено близько 100 потерпілих. Надання медичної допомоги розпочалося в автомобілях швидкої допомоги, що зменшило кількість загиблих від травматичного та геморогічного шоків.

■ Упродовж 30 хвилин з моменту катастрофи було сформовано 20 бригад лікарів-хірургів, нейрохірургів, анестезіологів. У повному складі працювали лікарі-комбусті-

ологи опікового центру 8-ї міської клінічної лікарні. Лікарі, патологоанатоми перервали відпустки і прийшли на свої робочі місця. Для надання допомоги було залучено спеціалістів Українського НДІ нейрохірургії, Донецького інституту невідкладної хірургії, Харківського НДІ неврології та психіатрії.

■ Для роботи з сім'ями загиблих та потерпілих закріплені бригади лікарів у складі дільничного терапевта та сімейного лікаря, психотерапевта, педіатра (за потреби) та медичних сестер. Уперше в Україні створено шість мобільних психотерапевтичних бригад.

■ У перші 30 хвилин розпочато доставку медикаментів, перев'язочного матеріалу з обласного аптечного складу, який працює цілодобово, та з лікарняних аптек. Львівське державне підприємство «Медтехніка» забезпечило лікарню швидкої допомоги, обласне бюро судово-медичної експертизи необхідним інструментарієм та розхідними матеріалами.

■ Обласна станція переливання крові проводила цілодобовий забір крові, залучено 645 донорів. Співна забезпечено потреби лікувально-профілактичних закладів.

У нас також «стихія» — зернова

(Початок на 1-й стор.)
Тепер уряд пропонує робити заставні закупівлі вирощеного врожаю терміном на 8 місяців. Що особливо важливо — 50 відсотків ринкової вартості прийнятого в заставу хліба повертається товаровиробникаміві відразу. За зберігання зерна на елеваторах та хлібоприймальних підприємствах держава розплачуватиметься з їхніми власниками сама. Ті організації, котрі беруть кредити на закупівлю зерна під заставу, також матимуть підтримку. Банківські відсотки за позичку будуть сплачуватися з

державного бюджету, повідомив Анатолій Кінах.
Та все ж, попри ці та інші рятувальні заходи, повинь українського зерна, поповнена восени кукурудзяними річками, загрожує знести ще не зміцнілу будівлю реформованих господарств. Це добре розуміє уряд. Тому погодився на пропозицію профільного комітету Верховної Ради та шойно створеної фракції «Аграрники України» стосовно спільних пошуків виходу з цієї ситуації. Один з ініціаторів проведення спільного засідання депутатів з урядовцями,

народний депутат України Сергій Терещук переконаний:
— Заставні закупівлі зерна в обсязі 0,8 мільйона тонн не зроблять погоди на ринку зерна. Тому при затвердженні Державного бюджету на наступний рік ми повинні відстояти системний підхід до вже перезрілої проблеми. А саме — необхідно закласти кошти для формування інтервенційного фонду зерна, заставної закупівлі, насінневого страхового фонду, фінансування селекції і насінництва зернових культур та на інші пріоритетні напрямки.

Крім того, без зміни структури посівних площ України не витягти аграрного во- за. Тобто давно пора відмовитися від тотального культивування монокультури — пшениці, переорієнтуватися на виробництво високотехнологічних фаворитів світового ринку: сої, гороху, ріпаку, кукурудзи. Збалансувати співвідношення пшениці з білковими лідерами світового товаровиробництва можливо сьогодні з допомогою державних важелів.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

Зручно клієнтам — приємно зв'язківцям

ТЕНДЕНЦІЇ

Приємний подарунок до Дня незалежності отримали мешканці Коростишєва, що на Житомирщині. За кілька днів до свята тут відкрито реконструйоване поштове відділення.

Перше, що вражає, коли заходиш до нього — зал для обслуговування клієнтів. Просторий, по сучасному оформлений, він більше схожий на офіс великої фірми, ніж на пошту. Для зручності тут представлено практично всю інформацію, яка необхідна клієнтам.

Заслужовують на увагу і робочі місця поштовиків. Все продумано і зроблено так, щоб від роботи не псувався настрій. А завдяки потужним комп'ютерам з сучасним забезпеченням, схоже, не буде і традиційних черг. А якщо все-таки вони з'являться, то почекаати своєї можна на зручних м'яких лавках. Згідно з програмою, розробленою і впроваджуваною Житомирською дирекцією Українського державного підприємства поштового зв'язку «Укрпошта», до на-явних п'яти подібних сучасних відділень до кінця

року буде реконструйовано ще п'ять. Коштує перебу-дова такого об'єкта разом з сучасними технічними засобами приблизно сто тисяч гривень. При цьому з державного бюджету не витрачається жодної копійки. Всі кошти зароблені самими поштовиками.

Присутній на відкритті відділення голова Державного комітету зв'язку та інформатизації Микола Гончар у своєму виступі підкреслив, що стратегія всіх підприємств зв'язку — це насамперед міцна виробнича база, сучасне обладнання і технології, висококваліфіковані фахівці і постійна турбота про людей. Микола Вікторович від імені працівників галузі подарував два комп'ютери місцевим навчальним закладам. Прикметно, що це не перша така допомога. За сприяння і меценатської допомоги ВАТ «Ук-

ртелеком» на Житомирщині у дев'яти загальноосвітніх закладах відкрито комп'ютерні класи. І не остання. Чому сприяє підписаний Держкомзв'язку і Житомирською облдержадміністрацією протокол намірів про співпрацю.

Про це йшлося і на урочистостях, і на робочій нараді з керівними працівниками галузі зв'язку. Насамперед, розглядалися питан-

ня ліквідації наслідків стихій, від яких час від часу потерпала область. Що стосується оптимізації тарифів на основні послуги електрозв'язку: за дві гривні, на які зросла абонплата, отримали ще 75 хвилин безкоштовних розмов. А кричать про удар по кишені бізнес-структури, які справді практично годинами вирішують свої питання по телефону.

Богдан ДОВНИЧ.

Попередили про замах?

В одному з останніх чисел нашої газети ми повідомляли про заяву на ім'я голови Тимчасової слідчої комісії ВР Григорія Омельченка про погрози на адресу віце-президента канадсько-американської організації «Міст медіа корпорації» пана Луня, який доставив в Україну відео- і аудіоматеріали від экс-майора держохорони Миколи Мельниченка та экс-депутата Олександра Єльшикевича. Вирушаючи у відрядження на американський континент, голова парламентської комісії звернувся з відповідним листом до керівників силових відомств.

Отож, не отримавши поки що жодних додаткових відомостей саме з цього епізоду, так само, як і про конкретні кроки у відрядженні в Штатах Григорія Омельченка, редакційна комп'ютерна мережа тільки-но видала не менш тривожну інформацію щодо «справи Мельниченка». Як повідомляє «Інтерфакс-Україна», посилаючись на «Німецьку хвилю», американські спецслужби у вівторок попередили Миколу Мельниченка, який перебуває у США, що його життя загрожує небезпека. Інформація нібито надійшла від адвоката М. Мельниченка Скота Хортон, який стверджує, що отримав її від правоохоронних органів, зі структур американського уряду. С. Хортон повідомив «Німецькій хвилі» що, за даними спецслужб, загроза М. Мельниченку «походить з України, і це вельми реальна загроза».

А що сам М. Мельниченко? Насамперед він заявив тому ж джерелу про наміри вжити певних заходів, однак відмовився по-

відомити, яких саме (хто-хто, а людина, яка належала до найближчої охорони глави держави, у цьому суперпрофесіонал). Колишній президентський охоронець вважає: загроза його життю пов'язана з тим, що саме цими днями він з головою парламентської слідчої комісії у справі про вбивство журналіста Георгія Гонгадзе Григорієм Омельченком юридично оформлюють докази причетності вищих посадових осіб України до скоєння особливо тяжких злочинів, зокрема, до організації вбивства Г. Гонгадзе, замаху на життя народного депутата України Олександра Єльшикевича і незаконної торгівлі зброєю.

Зі свого боку народний депутат Г. Омельченко, до речі, полковник СБУ, користуючись перебуванням на американському континенті, планує обговорити інформацію про підготовку замаху на М. Мельниченка у міністерстві юстиції США і поінформувати про це Генеральну прокуратуру та Службу безпеки України.

Анатолій БЕНЬ.

ГАРЯЧА ЛІНІЯ

Консервативний сценарій на сухому ґрунті

Міністр економіки та з питань європейської інтеграції Олександр Шлапак має прагматичний погляд на дефляційну картину на товарному ринку країни, обіцяючи, що ціни призупинять своє падіння вже у вересні.

Під час «гарячої лінії» у вівторок він підкреслив, що уряд не збирається відхилитися від консервативного сценарію, написаного у липні. За ним річний рівень інфляції становить 3,5%, зростання валового внутрішнього продукту — 4,8%, промислового виробництва — 5%, а реальної заробітної плати — 16,9%. Олександр Шлапак не приховує, що дефляція у 3,3% розвіється, як сон літньої ночі, від зростання індексу оптових цін виробників і невідворотного зростання восени тарифів на житлово-комунальні послуги в регіонах. З початку року вони вже зросли на 4%, але, на думку міністра, до січня наступного стрибнуть щонайменше на 10%! І найперше там, де витрати на виробництво і передачу енергоресурсів не відповідають їх собівартості. Ще б пак, ще місяць тому його відомство рекомендувало Нацкомісії з регулювання електроенерге-

тики підняти тарифи на електроенергію на 17%.

Зростання монетарної бази Олександра Шлапака не лякає аніскільки. Економіка нині, вважає він, нагадує сухий ґрунт, що чекає кредитного зрошення. А коли було інакше? Зате тепер можна безболісно збільшувати в обігу грошову масу завдяки рефінансуванню банків для довгострокового кредитування інноваційних проєктів. Про це Олександр Шлапак сказав майже одночасно з Прем'єр-міністром Анатолієм Кінахом, який перебував на той час у Черкасах — і це звучить як комплімент Національному банку за філігранну курсову політику, спрямовану на зміцнення гривні. Зараз гроші потрібні, як завжди, бо вже задекларована фінансова підтримка вугільної галузі і багато чого іншого, що здатне полатати навіть консервативний сценарій.

Сергій ВЛАД.

Подяка

Віталій Федорович Опришко, який упродовж багатьох років очолював Інститут законодавства Верховної Ради України дякує всім, хто привітав його з нещодавнім ювілеєм — 60-річчям.

У НОМЕР

Сьогодні — День пам'яті загиблих правоохоронців Визнали на словах

Указом Президента України 22 серпня оголошено Днем пам'яті працівників органів внутрішніх справ, що загинули під час виконання службових обов'язків. З 1991 року на бойовому посту загинуло 758 та поранено майже п'ять тисяч правоохоронців.

Серед тих, хто віддав життя під час виконання професійного обов'язку, і лейтенант міліції Олег Жейко з Чернігова. Вийшовши вночі за інформацією про злочин, він до райвідділу не повернувся.

За фактом ДТП, під час якої загинув офіцер, проводилася ретельна перевірка і обласним управлінням внутрішніх справ, і прокуратурою міста. Висновок комісії був однозначний: «... Загинув при виконанні службових обов'язків». Про це ще в 1980-го начальники повідомили батькам інспектора карного розшуку.

— Цим фактично і завершилася міліцейська турбота про нас, — констатує Леонтій Жейко. — Високе начальство часом надто гучно рапортує про допомогу сім'ям загиблих правоохоронців. Та ні про сина, ні про батька-матір вони двадцять років навіть не згадували.

Зате з 1998-го Леонтій Степанович на свої запити-прохання почав отримувати відповіді, які буквально з ніг валили колишнього малолітнього німецького в'язня. Один із шедеврів «батьківської турботи» про сім'ю Жейко отримала свого часу і редакція.

«На підставі постанови ... суду (як редакція з'ясувала, йшлося насправді про вирок, який був скасований. — *Авт.*) та згідно з вказівкою МВС України № 3963 від 16.09.1992 р. (виділено мною. — *Авт.*) керівництво УМВС області дійшло висновку, що визнати факт загибелі Жейка О. Л. як такий, що пов'язаний з виконанням службових обов'язків, не «представляється можливим».

Отакої! По гарячих слідах керівництво УМВС у 1980 році стверджувало, що лейтенант був на службі, а начальство зразка 2000-го, якому з висоти двох десятиріч, певне, видніше, переконує в зворотному. Хто ж лукавив?

Відповідь на це запитання і чекав «Голос України» від керівника облуправління М. Маніна. А натомість отримали ми листа з вимогою опублікувати «статтю опроверження».

Ми опублікували матеріал «Хто дав вказівку зневажати пам'ять?». Замість «опроверження».

— І тільки після цієї статті втрутилося керівництво Міністерства внутрішніх справ і мого сина визнали загиблим при виконанні службових обов'язків, — розповідає Леонтій Степанович. — А якби не шановний «Голос України», ми б і досі безрезультатно боролися за повернення доброго імені сина, захищали честь і гідність його. Про пільги, матеріальну допомогу нашій сім'ї ніколи не йшлося. Може, тепер держава згадає про нас?

Хочеться вірити, згадає, Леонтію Степановичу. І Указ Президента про оголошення Дня пам'яті загиблих міліціонерів має спонукати генералів та їхніх підлеглих до активніших дій щодо моральної та матеріальної допомоги сім'ям тих, хто віддав життя під час несення служби... Визнанням лише факту загибелі на службі тут не обійтися.

Дані про Олега Жейку внесено в комп'ютери облуправління, його портрет — у музеї УВС. Це тішить зморені в боротьбі серця батьків Олега. А хто компенсує їм тяжку втрату? Чому й досі вони не отримали жодної копійки від держави, спокій і порядок в якій забезпечував 23-річний лейтенант Жейко?..

Іван ІЛЛЯШ.

На знімку: пам'ятник загиблим міліціонерам у місті Києві.

Фото Олександра КЛІМЕНКА.

Володимир ЯЛОВИЙ: Без моралі, совісті й людяності суспільство приречене

Заступник міського голови — секретар Київради про державу, столицю, майбутнє країни

— Відбулися, Володимире Борисовичу, вибори у містах, селищах, до Верховної Ради. Проійшли перші сесійні засідання українського парламенту і місцевих рад. Отже, можна зробити перші висновки. Про які тенденції в розвитку нашої держави можна говорити? Чи стали ці вибори кроком наперед для розвитку нашої державності?

— Вибори пройшли, але аналітики й досі розмірковують над цією подією, не поспішають висловити чітко окреслені висновки. Важко й мені однозначно відповісти на ці питання, бо самі події надто неоднозначні. Легше казати про негативи, бо вони лежать на поверхні. Ми пильно стежили за тим, як ідуть вибори у столиці й регіонах, розглядали ситуацію одразу після них. Отже, з огляду на все побачене, в мене склалося враження, що, на жаль, на цих виборах було завдано відчутного удару демократії, бо бал правили гроші. Придивіться до складу депутатських корпусів: хто там? Хоч куди глянь — люди від бізнесу. Що, виборці довіряють тільки бізнесменам? Не вірять робітникам, селянам, інтелігенції? А де жінки, яких значно поменшало в радах?

Не думаю, що в цій ситуації виграли держава, народ. Щось-таки в нашої країні трапилося, щось порушилося.

Не хочу казати про всіх, але аналітики стверджують: люди та їх вчинки стали значно меркантильніші й цинічніші. Дивлячись на ці процеси, де часто діє подвійна мораль, громадяни самі починають переходити на такі принципи.

— Навіть з парламентської трибуни час від часу лунає: «У політиці немає друзів, у політиці є тільки інтереси».

Світом правлять тільки інтереси. Це не тільки тривожно, а й небезпечно, бо коли зникають такі поняття, як мораль, совість, патріотизм, суспільство приречене. Якщо уявити, що в людському середовищі мораль підмінена подвійними стандартами, якщо людина думає тільки про себе, живе лише власними інтересами, не дбає про інших, не виявляє співчуття і бажання допомогти їм, то що це за суспільство? Історія ж нам засвідчила, що від розгулу цинізму, егоїзму, аморальності гинули не тільки держави, імперії, а й цивілізації.

Візьмімо нашу судову систему. Хіба ми не бачимо, як деякі суди, всупереч логіці, совісті, зрештою вимогам закону, нерідко приймають рішення не так, як велить справедливості, правові норми, а виходять з інших принципів. Коли вже взірці спра-

ведливості (як це має бути) — судді — керуються подвійною мораллю, то що вже казати далі.

І взагалі, я дедалі частіше переконуюся, що на початку дев'яностих років у нас було більше демократії, ніж тепер. Хай вона часто була стихійною, неорганізованою, скидалася інколи на хаос...

— Одне слово, вольниця.

— Нехай буде й так. Але волевиявлення людей було значно помітніше, дихалося легше.

А взяти соціальну політику, те, як живе пересічний громадянин. Вийдіть на вулицю, особливо у провінції, подивіться: летять повз вас суперсучасні автомашини. Де вони взялися, за які такі кошти придбані? І поряд, на тротуарі, люди, як колись казав поет, «у латанних свитинах». А ще бідніші взагалі на вулицю не виходять.

Ось тепер і порівняйте відстань між багатими і бідними у нас і в європейських країнах, нашу і європейську демократії. Це ж не секрет, що в Україні фактично відсутній середній клас. Зате у нас досить дуже багатих і дуже-дуже бідних.

Часто чую, що це, мовляв, данина часу, через що ми повинні пройти, умова переходу до справжнього демократичного суспільства. І тоді я думаю: якщо такою ціною йти до демократії, то чого вона взагалі тоді варта? Чому вона така потрібна? Що, бракує досвіду європейських країн, які йшли від капіталістичного до постіндустріального суспільства, до сьогодинської демократії? Чому ми сьогодні повинні повторювати ці помилки? Чому змушені через усе це проходити? Значить, десь на якомусь етапі не спрацювала держава як регуляторний механізм. Державний апарат мав виступити в цій ситуації тією регулюючою силою на захист простих людей,

яка збалансовувала б інтереси, зрештою, не давала б беззастережно грабувати суспільство й народ.

На жаль, і це нині можна однозначно сказати, сьогодні такого не відбулося. Мало того, держава, мені здається, і досі служить не простому люду, а саме тим, хто розбагатів завдяки цій державі. Це теж тривожний чинник. Він рано чи пізно може відіграти дуже негативну роль у суспільстві.

Усе це, якщо узагальнювати, викликає серйозну тривогу за майбутнє і дітей наших, і самої держави.

— Якщо проходять такі тектонічні зсуви в суспільстві і державі, то це рано чи пізно може призвести до землетрусу. Зсуви в моралі, зсуви в совісті, зсуви в людяності. Куди ми йдемо?

— Саме про це я й кажу. Це треба зупинити. Поки не пізно. Потрібно створювати справді демократичну державу. І процедуру проведення виборів, і ставлення до людей треба рішуче змінити — причому на всіх рівнях. Особливо небезпечно, повторюю, ця подвійна мораль, котра крім усього іншого породжує корупцію, яка роз'їдає суспільство у всіх його ешелонах, зрощення кримінальних структур з державними. Про це з тривогою зазначає і Президент України. Треба якнайшвидше відійти від тих негативів, які склалися в суспільстві.

У нас є досить для цього здорових сил. І більшість людей розуміють, що добре, а що погане.

Мене хвилює сьогодні, як поводить себе молодь у цій ситуації, яку зміну ми отримаємо через 10 — 15 років. Коли бачиш розгул наркоманії, те, що значна частина юнаків і дівчат пливуть, як кажуть, без керма і вітрил, без кращих традицій, які виробила цивілізація, то постає питання: чи переймаються цим державні мужі, чи дума-

ють узагалі про перспективу свого роду й народу, власне, країни, в якій їм все одно доведеться жити.

— Це ж ви, Володимире Борисовичу, говорите про молодь. А хіба мало гніву накопичилося і в старшого покоління? Добре, що у столиці місцева влада вишукує бодай найменшу можливість, аби допомогти.

— Ми справді маємо в Києві певні позитивні моменти в економіці. Київ — це величезні фінансові потоки, це безліч підприємств, бізнесових структур, які успішно діють. І, безперечно, декому дуже хочеться покерувати, спрямувати ці потоки, куди їм потрібно. Тут киянам слід бути особливо уважними й пильними. Бачите, що нині відбувається у столиці? Проійшли вибори. Ті, хто йшов від партії «Єдиність», стали більшістю в Київській Раді. Депутати успішно пройшли етап формування комісій, провели перші сесійні засідання. Здавалося б, є всі можливості нормально, спокійно працювати аж чотири роки. Все начебто гаразд. Але з'явилася інша ситуація, коли почали, я б сказав, штучно створювати фракції «Єдина Україна». Ніхто не проти цієї фракції, це могло б бути цілком нормальним явищем для Київської міської ради. Якби не одна деталь: вона народжувалася не в надрах самої міськради. І друге. Новонароджене депутатське дитя почало формуватися, коли в самій Верховній Раді фракція «Єдина Україна» стала розпадатися. Хіба це нормально?

Як створювалася новоявлена фракція в Київській Раді, мовлено чимало. Це прозвучало і з уст представників багатьох партій просто з трибуни законодавчого органу.

Мета добре проглядається через деякі засоби масової інформації, які враз синхронно почали турбуватися за долю киян, заповідливо хопатися за будь-який недолік у діяльності місцевої влади і роздувати його до нестями.

Усе ніби й правильно. Про недоліки треба говорити, це нормальне явище. Адже місто величезне, десь щось можна й недогледіти. Але матеріали подаються так, що фракція, яка, як на мене, ще не встигла зробити жодного корисного вчинку, вже стала єдиним захисником жителів міста.

При цьому зважає на таку обставину: в цій фракції майже всі — дрібні й середні бізнесмени. Хоч як це пара-

доксально, але вони — найменш захищений серед ділових людей прошарок. Чому? Тому що в нас дуже складна економіка, недосконалі закони, недоопрацьовані нормативні акти. Щоб працювати, такому бізнесмену нерідко доводиться балансувати на межі закону. А коли так, то можна натиснути на певні важелі, щоб вплинути на непокірних.

Дай, Боже, помилитися. Якщо фракція буде справді боротися за інтереси киян, я тільки вітаю її. Але в тім-то й річ, що з перших днів існування вона заговорила про зміну влади в Києві, відставку міського голови, обраного переважною більшістю киян. Тобто проглядається очевидне бажання новоявлених рятівників захопити владу. Точніше, прибрати до рук фінансові потоки, про які йшлося раніше.

Вони тільки не враховують того, що це столиця, місто, в якому творити беззаконня не так просто, бо все, що робиться, — на виду. Тут і партії, і громадські об'єднання, які все бачать і вміють легко розгадати найдаєкоглядніші плани, котрі розроблюються в тихих кабінетах окремих «лідерів» нації.

— Одна справа — розгадати, інша — нейтралізувати. Що можна протиставити організаторам закулісної метушні?

— Механізм один. Це — демократія. В наших умовах, коли в державі панує адміністративний характер управління, єдиною дієвою зброєю проти беззаконня, подвійних стандартів є демократизація суспільства. Ви ж помітили, що не тільки політики, а й представники широких верств населення дедалі частіше й настигливіше мовлять про необхідність обрання, а не призначення і керівників міст і сіл, і керівників регіонів та областей. Народ, як кажуть, визрів для прийняття такої форми правління.

На жаль, демократичні процеси ще слабо просуваються в нашій країні.

Чому — дати однозначну відповідь на це питання складно. Однак я вважаю, що основні зусилля потрібно скерувати на те, щоб самоврядування в Україні стало провідною формою управління у всіх владних структурах. Знаю, що до цього прагнуть і провідні політики. Президент, зокрема, став дедалі частіше заявляти, що центр має поділитися владою на місця, надати більше ініціативи регіонам. Головне, слід

ДО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Київ святкує

Програма святкування 11-ї річниці незалежності України в Києві різноманітна, різнопланова та різножанрова.

До неї увійшли: врочисте покладання квітів до пам'ятників Святому Володимирі, Т. Г. Шевченку та М. І. Грушевському, військовий парад та парад духових оркестрів, відкриття 47-ї міської виставки квітів на території Печерського ландшафтного парку, літературно-мистецьке свято «І оживе добра слава, слава України» у Національному музеї Тараса Шевченка, святковий концерт майстрів мистецтв Києва та України «Класичне мистецтво — киянам!» на Михайлівській площі.

Яскравим видовищем стане для киян та гостей міста свято «3 Днем народження, Україно!» за участю кращих українських виконавців на майдані Незалежності, народні гуляння на Хрещатику.

У рамках святкування Дня незалежності України відбудеться Міжнародний молодіжний фестиваль «Чайка» на території Національного виставкового комплексу «Експоцентр України».

Враховано запити всіх вікових категорій населення. 24 — 25 серпня ЗАТ «Таврійські ігри» представлятиме святкову програму за участю кращих виконавців сучасної української музики «Незалежність. Європа. Майбутнє» на Європейській площі.

Відбудеться врочисте відкриття нового приміщення Київського державного коледжу естрадного та циркового мистецтва.

Відкриється експозиція Меморіального музею М. Старицького.

Уперше буде проведено врочисту церемонію нагородження заохочувальною відзнакою київського міського голови — знаком «Меценат Києва».

24 серпня гостинно розчинять двері державні музеї. Всі кияни та гості столиці зможуть безплатно ознайомитися з експозиціями музеїв, бути учасниками літературно-мистецьких свят.

СТОЛЬНИЙ ГРАД

розробити такі фінансові механізми, які дали б можливість містам і селам самостійно вирішувати соціально-економічні й політичні питання.

Надмірна централізація влади, як свідчить історія, рано чи пізно заводять державу в глухий кут, веде до її самознищення. То чи варто рухатися до прірви?

Тому й дивуємося, чому, маючи на сьогодні одну з найосвіченіших у світі націй (нехай мені хтось заперечить!), потужний науковий потенціал, високі технології в цілих галузях промисловості, фундаментальні дослідження, ми так довго тупцюємо на місці. Чим це пояснити? Ми фактично вже пройшли ті негативні явища в економіці, коли були розірвані зв'язки з країнами-партнерами. А далі? Згоден, зв'яже путами інертність мислення і дій. Але й цей чинник не має вирішального значення, оскільки до управління економікою й державою стрімко приходить молоде енергійне покоління.

То в чому річ? Чому сусідні держави, маючи гірший від нас потенціал, за короткий час залишили нас позаду?

— **Прибалтійські країни, Чехія...**

— А Польща, Словаччина, Угорщина? Вони швидшими темпами пройшли той шлях становлення, де ми досі тупцюємо.

— **Володимире Борисовичу, ось ви дуже цікаво розвинули тему моральності в суспільстві, подвійних стандартів, що нищить, зрештою, усе живе й здорове. Але ж оці нездорові норми перекидаються не тільки на суспільну поведінку людей, а й на економіку. Може, ми тому й бідні, що економіка базується часом на принципах аморальності?**

— Декому стало вигідно, щоб економіка була такою, тобто давала можливість діяти «в тіні». Бо тоді матимуть надприбутки не тільки ті, хто безпосередньо «в тіні», а й ті, хто прикриває їх. Отже, безперечно, в цій ситуації первинна мораль. Тому чесні депутати, які більше думають про народ, повинні створювати закони, які змусили б економіку працювати на країну і людину, змінили б становище на краще.

Мені здається, що ті позитивні зрушення, які, спостерігаються в господарюванні, відбуваються не завдяки, а всупереч цим моментам. Хоч би як там було, а ринкова економіка проривається, закони її розвитку беруть гору. Їй треба допомогти.

— **Чи не ховається корінь усіх нещасть, про які ви розкажете, отієї антидемократизації суспільства в тому, що від управління державою фактично усунена інтелігенція? Адже в усі віки інтелігенція була не тільки носієм інтелекту в суспільстві, а й взірцем чистоти, совісті, патріотизму.**

— Хай пробачить мені інтелігенція — літератори, вчені, культурні діячі, але мені здається, що на якомусь етапі держа-

Олександр Омельченко під час зустрічі з робітниками Київського вагоноремонтного заводу.

вотворення вона сама усунулася від управління державою.

— **Я б сказав, вона швидше розгубилася.**

— Можливо, розгубилася. Але давайте згадаємо події на початку 90-х років: ейфорія, активна участь інтелігенції у створенні нової держави. А потім — суцільна ідеалізація: Україна багата, Захід нам допоможе, ми завтра житимемо не гірше, як в Америці. І прогавили нуворишів, які завоювання справжньої волі, що наступила, повернули до своїх гаманців, жадобою і цинізмом перекреслили найкращі надбання і духовні цінності, які інтелігенція збирала по зернині протягом століть.

І що? Вдарила інтелігенція у тривожні дзвони? Створила літературні, музичні, театральні шедеври, які змусили б здригнутися суспільство, подивитися на життя не через рожеві окуляри, а тверезими очима, затаврувавши усе бридке, що прийшло на піні демократії? Мовчить інтелігенція. А вона ж завжди йшла попереду, піднімала народ в усі тяжкі часи на боротьбу за чистоту і правду. Де нинішні Франко, Леся Українка, Карпенко-Карий, який свого часу розвінчував замурзаного — предка нинішнього нувориша? Чому притихли вічні бунтівники Павличко, Драч, Олійник, Мовчан? Що з ними сталося? Я лише останнім часом побачив ледь-ледь помітні проблеми втрачених тенденцій у літературі та мистецтві.

Або ось інше. У нас потужна Академія наук, сотні вчених зі світовим іменем. Знаємо, що нині їхні лабораторії бідні. Але ж і після революції ученим жилося не краще. А вони творили науку, незважаючи на перешкоди й переслідування. Я не хочу сказати, що наші вчені зовсім зупинилися у своїх пошуках. Але те, що вони втратили вплив на суспільство, — це факт. Наші суспільствознавці, професори-політологи швидше узагальнюють події, які відбуваються в житті молоді держави, аніж указують шляхи, якими нам потрібно йти далі. Вони не вникають у ті процеси, що рухають

цивілізацію, не заглиблюються в національні особливості розвитку сучасного українського суспільства. Хіба ми не бачимо, що, скажімо, шведське суспільство відрізняється від французького чи німецького? Кожне йде своїм шляхом з притаманною йому психологією, національними особливостями. Я вже не кажу про японців, китайців чи австрійців. Ясно одне: успіх там, де економіка розвивається, виходячи зі своїх глибоко національних особливостей. А ми весь час бубонимо про якусь абстрактну Європу. Та немає загальної Європи. Є окрема економіка й культура кожного народу, що населяє Європу.

Сьогодні та-таки Швеція має такий потужний соціальний захист населення, про який нам і не снилося. До речі, там вони багато запозичили у нас.

Тож, на моє переконання, наші суспільствознавці, економісти давно вже повинні були виробити модель нашого подальшого поступу. А її й досі немає.

Ось вам і розмова, що інтелігенцію усунули, що їй треба більше давати влади. Хто дасть? Вона сама повинна заявити своє право на це, довести спроможність вести суспільство за собою. Справді, вона якась розгублена й інертна. Найстрашніше, як на мене, що вона почала пристосовуватися до важких економічних умов, заховалася, зайняла місце на ринках, смиренно принишкла, очікуючи манни небесної.

— **Ви делікатно зауважили, що нині і Президент України, і Голова Верховної Ради розуміють: на часі потреба кардинальної зміни клімату в державі.**

— Я роблю висновки з їхніх заяв, останніх виступів, в яких вони дедалі частіше почали закликати до змін у суспільстві. Президент настійливо вимагає покінчити з корупцією у владних коридорах, висловлює гостре невдоволення економічним розвитком країни, діяльністю нинішнього уряду. А ось зовсім недавно висунув цілу програму розвитку місцевого самоврядування, розширення демократичних засад.

І справді, серйозних економічних і соціальних зрушень у нас поки що немає. Голова Верховної Ради останнім часом закликає до примирення в суспільстві, до його високої моральності, розвитку демократичних принципів. Але поки що видимих результатів не бачимо. Бракує механізму, який найкращі наміри здорових сил суспільства перетворив би в дію.

— **А які ви, Володимире Борисовичу, запропонували б механізми?**

— Клімат у державі можна змінити лише за однієї умови: шукати чесних, порядних людей — високих професіоналів у своїй галузі, які не керуються подвійною мораллю, і призначати їх на високі державні посади. Іншого світ не придумав. Не боятися цих людей, які спираються на демократичні процеси розвитку самоврядування. Людей, які виходять лише з одних інтересів — інтересів держави. Не кланів, не чиновників, не олігархів, а саме держави і народу, конкретної людини.

Знаєте, у нас дуже великий кадровий провал у державі. Ми десь втратили хороші, освічені, підготовлені кадри. Куди вони поділися? Чому їх немає? Чому ми перетасовуємо старі колоди кадрів, не знаходимо нових людей? Одне слово, проблем багато. Відповідь на них, безумовно, дасть час. Але просто чекати — надто недозволена розкіш. У цій ситуації, як мені здається, потрібно піднімати активність людей, їх політичну свідомість, активність інтелігенції. І хоч я дещо різкувато говорив про неї, сьогодні ми повинні її захистити, підтримати, дати простір для діяльності.

І це актуально, адже ми перестали хизуватися авангардною роллю робітничого класу. Хто тоді має вести суспільство? Безперечно, інтелігенція. Вона має прокинутися і нести із собою не тільки просвіту, а й усе найчистіше, що виробила світова цивілізація, якщо хоче, нашу слов'янську совість і гідність.

Розмову від
Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

У НОМЕР

«Нехай Україна у щасті буя, у тім нагорода і втіха моя»

У переддень одинадцятої річниці незалежності України у столиці відкрито Меморіальний будинок-музей Михайла Старицького.

Розповідає директор Музею видатних діячів української культури Ірина ВЕРЕМІЄВА.

— Цієї події кияни чекали довгі роки. Відкриваючи музей, ми віддаємо шану класикові української літератури — поетові, прозаїку, драматургові, перекладачеві, режисерові, актору, антрепренеру, вихователю літературної і театральної молоді, відомому громадському діячеві і, нарешті, почесному громадянину Київської Михайлові Петровичу Старицькому.

Михайло Старицький був одним з організаторів українського театру. Він продав свій родинний маєток і всі гроші вклав у розвиток театральної справи. 1883 року Михайло Петрович очолив першу українську професійну трупу, присвятивши безпосередньо театральній роботі понад десять років. Своїм учителем його називали і Марія Заньковецька, і Микола Садовський, і Панас Саксаганський.

Експозицію Меморіального будинку-музею відтворено за списками, фотографіями, спогадами рідних та близьких. Велику допомогу надала онука письменника Ірина Іванівна Стешенко — актриса і перекладачка. На жаль, онука не дожила до втілення її заповітної мрії — відкриття музею. Саме за її спогадами та докладним описом вдалося відновити інтер'єр меморіальної квартири, зокрема і кімнати самої Ірини Іванівни — останньої зі славетного роду Старицьких.

Кожен із членів великої родини Старицьких, які, за словами Людмили Старицької-Черняхівської, «...були першими свідомими українцями у сповитку», зробив посильний внесок у розвиток літератури, театру, освіти в Україні. Але майже всіх їх спіткала трагічна доля. Доньку Вероніку розстріляли у 1938 році, Людмила Старицька-Черняхівська — в'язень сталінських ГУЛАГів, зять Іван Стешенко, міністр освіти УНР, загинув у 40 років.

Не уникли трагічних колізій і меморіальна спадщина та архів сім'ї Старицьких.

Започаткувала роботу зі створення музею заслужений працівник культури УРСР, заступник директора з наукової роботи Музею видатних діячів української культури Наталія Терехова. Але, на жаль, не все потрапило до фондів музею. За заповітом онуки Старицького все її майно було доручено довіреним особам — лікарю Л. Грабовецькій та Л. Резуновій з умовою передачі його музею М. Старицького. Л. Грабовецька, яка проживала у Львові, благородно і чесно намагалася виконати свої зобов'язання. За її дарчою музей мав отримати частину спадку — загалом 172 предмети з колекції живопису, графіки, порцеляни та скла. На жаль, Л. Грабовецька повірила запевненням Л. Резунової, що вона ретельно виконає умови заповіту, і залишила їй усе на тимчасове зберігання. Протягом усіх цих років, починаючи з 1996-го (дата написання дарчої), музей не раз звертався до Резунової, до речі, колишньої працівниці Міністерства культури, з вимогою повернути колекцію. Під різними приводами Л. Резунова цього не зробила й досі.

Про життя Михайла Старицького розповідають документи, особисті речі, рукописи, книжки, фотооригінали різних періодів. Центром експозиції є кабінет Михайла Петровича, в якому відвідувачі побачать його особисті речі, меблі, відчують творчий дух, що панував тут. Все відтворено так, як було в останні дні життя автора «За двома зайцями» та багатьох інших літературних шедеврів.

Створити Меморіальний будинок-музей М. Старицького допомагали багато людей. Кошти надала Київська міськдержадміністрація, проект реконструкції підготував інститут «УкрНДІпроектреставрація». Ремонтно-реставраційні роботи вело МП «Теодоліт», фасади відремонтувало приватне науково-дослідне виробниче підприємство «Вант». Роботи з декоративної огорожі виконували провідні майстри художнього ковалства в Україні.

Грант на 20 тисяч доларів надало посольство США, рідкісні видання подарував фонд «Український ренесанс».

З миру по нитці, і Київ поповнився ще одним чудовим музеєм.

Анатолій КАРАСЬ.

На знімку: в кабінеті Михайла Старицького.

Фото Юрія ВЕНТЕРЕША.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

МИР ВАШОМУ ДОМУ!

► Заміж без кохання

Півстоліття довіри

Бездонне небо всіяне дрібним бісером зірок, а тендітний місяць задержує у підглядас у вікно. Ніч поглинає місто. «Ганнусю, ну чого ви так довго? Адже чай давно захолов», — долинає турботливий чоловічий голос із кухні. «Вже йдемо», — чути у відповідь.

Зовсім нещодавно Ганна Іванівна й Анатолій Васильович відсвяткували золоте весілля. Але й тепер, півстоліття по тому, вони так само, тримаючись за руки, шовчора гуляють парком і згадують минулі роки. Все те, що було з ними 50 років тому.

— Моя мати завжди любила повторювати, що вдале заміжжя в юності — це надійна підпора у старості, — розповідає Ганна Іванівна. — Вона завжди радила будувати стосунки тільки на довірі. І що навіть любов не обов'язково.

— Так і вийшло, — продовжує Анатолій Васильович. — За мою Ганнусю упало багато хлопців, і я подумав, що треба щось

робити. Ось так одного дня прийшов і з порога сказав: «Виходь за мене заміж. Мого кохання вистачить на двох».

— І ви одразу погодилися? — звертаюся до Ганни Іванівни.

— Його пропозиція не припускала відмови. Чи кохала? Ні, і він це знав. Мені тоді усього вісімнадцять виповнилося. Дівчишкою ще була. Але невдовзі одружилися й ось так разом вже 50 років. Поставили на ноги двох дітей, відняличили онуків, а тепер і правнучки дочекалися.

Чайник закипів удруге й Анатолій Васильович ніжно повторив: «Ганнусю, знов чай холодне».

— Він усе життя про мене турбується, — усміхаючись, пошепки каже мені Ганна Іванівна.

— І ви щасливі?

— Так. Його кохання дійсно вистачило на двох...

Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО.

Ті сині-пресинні очі...

► Перехрестя

...Дмитро, як то кажуть, був першим парубком на селі: високий, ставний, широкоплечий. І вдачу мав добру — роботязкий і меткий. Не одна дівчина задивлялася, коли прямував з друзями ввечері до клубу.

Та він одружився з Наталкою, гордою і красивою, одиначкою у своїх заможних батьків. Молоде подружжя швидко побудувало собі дім: світлий, просторий, з виходом до річки. Наталка працювала медсестрою у місцевій амбулаторії і виявилася ще й доброю господинею. Біля будинку — чистота і порядок, з весни до осені палахкотять у палісаднику розкішні квіти. На городі — ані бур'янинки. Лад і на господарському дворі, де порався Дмитро. Теплиці, які він побудував, приносили неабиякий зиск і невдовзі молодята придбали все, що потрібно для комфорту в оселі. Купили й дорогу іномарку.

Усе добре складалося в житті Підберезних. Крім одного: у дім, у «повну чашу», не приносив лека маляти. Де не лікувалася Наталка, у якій санаторії не їздила — все було марно. Минув і рік, і два, і десять — родичі почали радити Дмитрові взяти дитину з сирітського будинку. Та він про це й слухати не хотів. «У мене обов'язково буде син», — твердив, коли збиралися іноді з приятелями-водіями за чаркою.

Промайнуло двадцять років. Наталка розповніла і вже не їздила по курортах. Господарювати, куховарити, створювати затишок для Дмитра стало її головною турботою. Вона завжди чекала повернення чоловіка з далеких рейсів і перетворювала його приїзд на маленьке свято. Не помітила, як з кожним роком відсутність Дмитра у відрядженнях ставала дедалі тривалішою. Тому як грім посеред ясного неба прозвучала «правда», принесена кумою Галиною про те, що її Дмитро недарма затримується у рейсах. У нього в райцентрі є жінка, до якої він їздить вже не один рік. «І це ще не все, — вела далі Галина, не звертаючи уваги на те, що

▼ Наталка побіліла, як стіна. — У неї три роки тому на-

родився хлопчик — вилитий Дмитро...»

Не днями, роками здався Наталці тиждень, коли чекала чоловіка. Змучена безсонням і пекучим болем, вона знову і знову поверталася думками в минуле, пригадувала першу зустріч з Дмитром, перше побачення... Ось чорнявий синьоокий хлопець перестрічає її на вулиці і просить прийти ввечері до верби. Вона, горда і неприступна, відмовляє йому. Не можна ж отак одразу показувати хлопцю, що й він теж дуже подобається їй... Ось він освідчується Наталці у коханні. Ось вони стоять, обійнявшись, під розквітлою яблунею всю ніч. Щаслива мить весілля. Дмитро на руках заносить її до батьківської хати. Перші роки шлюбу,

сповнені кохання і мрій. Мрій про сина.

Коли Дмитро повернувся з відрядження, Наталка першою почала болючу розмову. Сказала, що все знає і зради не простить ніколи. Краще до старості житиме одна, ніж дозволить обдурювати себе. Дмитро нічого не заперечував. Лиш сказав, що давно хотів відкритися дружині, та все відкладав те болісне з'ясування стосунків. Справді, підтвердив він, у нього народився син. Це слово, мов лезо, полоснуло по Наталчиному серцю. Він записав його на своє прізвище й ім'я. Щомісяця допомагає його матері. Втім, Наталка її знає. Це — Оля Лебеденко, яка навчалася у паралельному з нею класі...

Наталка пригадала Олю — біляву тиху дівчину, яка ніколи

навіть не ходила на танці до клубу. Після школи вона закінчила культосвітнє училище, але так і не вийшла заміж. Жила на околиці райцентру у старій хаті разом з матір'ю, працювала в бібліотеці... Як міг Дмитро проміняти її, Наталку, на нічній непримітну Ольгу?! Як міг зрадити!...

Спочатку Наталка хотіла залишити чоловіка і перейти жити до батьків. Та згодом передумала — дуже вона любила свою затишну домівку, доглянула подвір'я, сад. До всього вона приклала працю своїх рук і тепло серця. Якщо хоче Дмитро — нехай сам іде, а вона залишиться на своєму обійсті. Чоловік нікуди не пішов. Щоправда, тепер він, не криючись, заїжджав до Ольги, привозив продукти, брав на прогулянку сина.

Минуло ще кілька років. Якось на автобусній зупинці, у райцентрі, зустріла Наталка Ольгу. Та стояла і тримала за руку хлопчика років шести. Наталка хотіла відвернутися, та ноги самі понесли її до суперниці. Ольга спокійно глянула їй у вічі. І Наталка замість докорів, котрі готові були зірватися з уст, привіталася. За Ольгу відповів хлопчик: «Добридень, тьотю! А я вас не знаю...» — стріпнув чорним чубчиком. На Наталку пильно подивилися, немов у саму душу, такі рідні сині-пресинні очі і такі ж рідні припухлі губи розцвіли у приязний посмішці. Щось щемне і водночас хвилююче і тепле розлилося у Наталчиних грудях. Не зронивши більше ні слова, вона навмання побрела безлюдною вулицею.

Якось у вихідні — Наталка знала — чоловік збирався до сина. Ольга доглядала за тяжко хворою матір'ю, і Дмитро майже цілий день проводив з Сергієм: гуляв по містечку, у парку, водив у кіно. Наталка, впоравшись на кухні, також надумала провідати подругу. До політиленового пакета поклала щойно

спечений горіховий торт, пироги з вишнями і яблуками, завиванець з грибами... Вже хотіла виходити з дому, як раптом зупинилася, замислилася. Перед очима зринув чорночубий хлопчик з синіми, мов проліски, очима... Наздогнала Дмитра вже біля хвіртки: «Візьми це... Віддай Сергіюку...»

В очах її стояли сльози і Дмитро, щоб не бачити, як вона зараз розплачеться, взяв гостинці і швидко пішов до машини.

...Швидко пливе вода в річці біля будинку Підберезних. Ще швидше — життя. Протягом десяти років Сергію часто гостював у батька. Навіть коли той їхав у відрядження. Хлопчику подобалося господарювати з Наталкою — годувати кроликів, каченят, гусенят. Вудити разом з нею рибу. Навіть пекти пироги. Наталка брала його з собою в лабораторію, бо Сергіюкові дуже подобалося «лікувати» людей.

Дитяче захоплення виявилось серйозним. Після закінчення школи Сергій вступив до столичного медичного університету. Ясна річ, Ольга зі своєї скромної зарплати не могла оплачувати навчання сина. Цю турботу взяла на себе Дмитро і Наталка. Якось подруги почали вмовляти 50-річну Наталку покинути, врешті, «товктися у тих клятих теплицях» — пора, мовляв, відпочити, на що вона з докором похитала головою і відповіла: «У нас син. І йому потрібно вчитися...» Кожного місяця, як найбільше свято, чекала Наталка, коли приїде Сергій додому. Спочатку він ішов до Ольги, а потім — до них з Дмитром. А одного разу, перед випускним вєчором в університеті, він завітав до Підберезних зі своєю однокурсницею, милою, приязною дівчиною.

Перед цими відвідинами Сергій сказав своїй нареченій: «Я тебе, Лілечко, познайомлю з батьком. Він у мене пречудовий! І з... мамами. Ти не дивуйся... Так склалося — їх у мене дві. І обидві дуже хороші. Я їх обох дуже люблю...»

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

► Чекаю на тебе

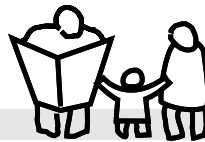
Знову шукаю дочку

Хоча минуло стільки років. Одного разу вона проклала мене. Як це сталося?

Моя дружина, Мангутова Валентина Борисівна, померла в січні 1957 року, залишивши сиротами мою дочку Ганну (1953 р. н.) та мою пасербицю Тамару (1947 р. н.). Теща Марія Баклан боялася, що я можу розлучити сестер, і тому по-тайки від мене віддала їх до дитячого будинку міста Дятькове Брянської області. Через рік я їх все-таки знайшов. Але працівники дитячого будинку відрадили мене подавати клопотання про повернення дочки: мовляв, ще невідомо, як поставиться нова дружина до пасербиці, хай живе з бабусею. Я часто провідував їх. Але влітку 1968-го дитячий будинок розформували, а Ганну направили до ткацького ПТУ. Того самого року моя сім'я залишила село Карташове Трубачівського району Брянської області і переїхала до Каховки Херсонської області. Незабаром я одержав листа: тато, наближається зима, треба купити теплий одяг. Усе, що я міг зібрати і надіслати їм для початку, — 95 рублів. Невдовзі одержую листа, мовляв, мерзотник і негідник, проклинаю і знати не хочу... Хоч би як там було, але більше на мої листи відповіді не надходили.

Минуло 34 роки. Моїй дочці вже 50, мені — 77. Якщо Ганна жива, то вона вже стала бабусею. Я дуже хочу знати, як склалося її життя. Дуже прошу, допоможіть знайти дочку — Мангутову Ганну Іванівну (народилася 16 червня 1953 року в Октябрському Башкирській АРСР). Останнього листа одержав із міста Вітебля Івановської області в жовтні 1968 року.

Іван АВДУЩЕНКОВ.
Каховка
Херсонської області.
(Адреса автора в редакції,
тел. 441-84-38.)

Непоправна помилка

► Тірки істини

Ми познайомилися випадково — разом поверталися до Запоріжжя в одному купе київського потяга.

Розговорилися. З'ясувалося, Галина Петрівна (так звали мою попутницю) — давня передплатниця «Голосу України». За її словами, всі випуски «Сім'ї» читає від дошки до дошки. Коли дізналася про мою причетність до газети, розповіла свою сімейну історію. Син Галини Петрівни дружив із дівчиною від шкільної лави. Коли Сашка призвали до армії, Наталка його вірно чекала. Майже щодня писали вони листи одне одному. Через рік після його повернення відгуляли весілля.

— Та хоч і подобалася ме-

ні Наталка, не могла я прийняти її як дочку, — зізналася Галина Петрівна. — Хоч як вона намагалася мені допомогти — чи то обід приготувати, чи по дому поратися — все мене дратувало. Вона мені й словечка поганого не мовила, голосу не підвищила, на зло добром відповідала. А я її зненавиділа.

— Але ж... Чому?!

— Й сама не знаю. Либонь, просто за те, що її кохав син. Я все намагалася дошкулити їм обом, а тоді й зовсім вирішила розлучити. Наговорювала на Наталку що не попало, всякий бруд лила, намагалася зруйнувати їхнє кохання.

Наталка не витримала такого життя й повернулася до батьків. Цілі вечори син сидів у кушах біля її будинку, аби хоч здалеку глянути на

неї. А я все гнула свою лінію. Наречену йому підшукала «з усіма вигодами». За місяць після весілля вони розійшлися. Потім він ще двічі одружувався, та життя не складалося. Він кохав і кохає лише Наталку. Не раз я чула вночі, як він ридав... Сашко потоваришував з чарчиною, з роботи його звільнили, друзяк завів таких, що не просяхают, із дому речі почав виносити, щоб було на що випити. Разом з горілкою минула його молодість. Йому 28 років, а вигляд має на всі сорок.

Повертається п'яний, лає останніми словами, проклинає мене, звинувачує в усіх своїх нещастях. Я мовчу. Рада б за всяку ціну відкупити власну вину, інколи просто вию з відчаю. Боже, поверни

мені сина, його любов, його Наталку!..

— І ви хочете...

— На жаль, це неможливо. Наталка вийшла заміж. Живе щасливо. Має сина й донечку. Вона кохана дружина й мати, чудова господиня.

— То чим же вам тоді допомогти?

— А ви напишіть.

— Що саме?

— Напишіть отак: «Любі, дорогі матусі! Бережіть кохання своїх дітей. Радійте щастю молодих, радійте онукам». Хай ніхто не повторить мою страшну помилку...»

Олександр АБЛИЦОВ.

Запорізька область.

На знімку: сподіваємося, на цих героїв чекає зовсім інше майбутнє.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

► Домашній адвокат

Відновлено допомогу на дитину

Я — одинока мати, сама виховую семирічну дитину. Мене дуже цікавить Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» № 49 від 04.07.2002 р. Прокментуйте, будь ласка, «Розділ V-А. Допомога на дітей одиницею матерям».

Валентина КАЛІНІЧЕНКО.

Київ.

Рубрику веде юрист консультант Марина КОВАЛЬЧУК.

Право на допомогу на дітей одиницею матерям мають одинокі матері та одинокі усиновителі (які не перебувають у шлюбі), якщо у свідоцтві про народження дитини відсутній запис про батька дитини або запис про батька проведено в установленому порядку за вказівкою матері, вдови та вдівці з дітьми, які не одержують на них пенсію в разі втрати годувальника або соціальну пенсію.

Якщо одинока мати (вдова, вдвєць) уклала шлюб, то за нею зберігається право на отримання допомоги на дітей, які народилися до шлюбу, за умови, якщо ці діти не були усиновлені чоловіком (дружиною).

Жінка, яка має дітей від особи, з якою вона не перебувала і не перебуває в зареєстрованому шлюбі, але з якою вона веде спільне господарство, разом проживає і виховує дітей, права на одержання допомоги, встановленої на дітей одиницею матерям, не має.

Допомога на дітей одиницею матерям признається незалежно від одержання на дітей інших видів допомоги, передбачених названим законом, та доходів, одержуваних заявником.

Заява про призначення допомоги одиницею матерям подається у відділ соціального захисту населення за місцем проживання заявника.

До заяви додаються такі документи: копія свідоцтва про народження дитини; довідка органів РАГСу про підстави внесення до книги записів про народження відомостей про батька дитини; довідка про проживання дитини з заявником, видана за місцем проживання сім'ї. Одинокі усиновителі, опікуни чи піклувальники додають копію рішення про усиновлення або встановлення опіки чи піклування.

Документи, необхідні для призначення державної допомоги мають бути розглянуті органом, що призначає та здійснює виплату державної допомоги, упродовж 10 днів з дня звернення. Протягом 5 днів після прийняття відповідного рішення заявникові видається чи надсилається письмове повідомлення про призначення допомоги чи про відмову в її наданні із зазначенням причини відмови та порядку оскарження цього рішення.

Допомога на дітей одиницею матерям надається у розмірі 10 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку (для дітей віком до 6 років прожитковий мінімум становить 307 гривень, а для дітей віком від 6 до 18 років — 384 гривні).

Слід зазначити, що такі зміни до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» набирають чинності з 1 січня 2003 року.

► Малюнок з натури

Якщо хтось може собі дозволити відпочити тиждень-другий у Туреччині чи Єгипті, то не зможе відмовитися від відвідин клубу чи ба-

Наприклад, у Туреччині така «екскурсія» має назву «Турецька ніч». Але не подумайте про щось таке. Усе пристойно і мирно. Родини з дітьми спостерігають за яскравим театральним шоу, і «живіт» подається лише на десерт, який настає не пізніше 10—11-ї години вечора.

Наші українські чоловіки стоїчно витримують шоу, роблячи короткі зауваження на адресу танцівниці. Мовляв, молода ще. Або — недостатньо сексуальна. А потім зацікавлено поглядають на власних дружин, нібито приміряючись, «могьот чи не могьот». Найжвавіші з них погляди своїх благовірних сприймають буквально і, не встаючи з-за столика, починають рухати набитими ситною вечерою черв'яками.

Я з цікавістю спостерігала, що далекі від спокійного сприйняття еротичного танцю не лише наші туристи. Німецькі добродієві чоловіки, забувши про своїх фрейл, які потерпають від зайвої ваги, просто стрімголов мчать до тан-

цівниці і спритними жестами засовують їй гроші за бретельки бюстгальтера чи край трусиків. Наші також рвонули б, але «наші фрейл», по-перше, не дозволяють кидати гроші на вітер, тобто на та-

нець, а по-друге, самі не проти заробити у такий спосіб... Разом зі мною за тим, що відбувається, спостерігав, посміхаючися, місцевий гід. У кульмінаційний момент, коли чоловіки вже готові кинути себе до ніг східної дівки, що чудово звивається, він негласно промовив: «А я його знаю». За столом усі погляди звернулися до

турка, який продовжив: «Це мій сусід. Він — транссексуал. І взагалі, маю вам сказати, що найкращі виконавці танцю живота — чоловіки...».

А от в Єгипті зовсім інша історія. Єгипетський парламент обурений: через іноземних танцівниць, які працюють у нічних клубах, втрачають роботу їх місцеві колеги, котрі виконують танець живота.

Як повідомила газета «Аль-Шарк-Авсат», законодавчий орган Єгипту збирається ґрунтовно підійти до цієї проблеми, доручивши розгляд Комітету з культури.

За даними газети, нині в Єгипті зареєстровано 152 іноземні і 482 місцеві танцівниці. Проте реальна кількість жінок, які професійно крутять стегнами в Єгипті, сягає 11000. «Росіянки та українки просто дешевші і, крім того, чимало чоловіків віддають перевагу білявкам», — пояснює один єгиптянин, який замовив на своє весілля одну з українських танцівниць. Чимало єгиптян у захваті від техніки іноземок, але кажуть, що їм бракує тієї задушевності, котра є лише в арабських жінок.

Яна СТАДІЛЬНА.
Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

► А як у них?

Гумовий подарунок від прикордонників

На всіх прикордонних переходах до Албанії вручають презервативи всім іноземцям, які в'їжджають до цієї балканської країни.

Кампанія, яка коштувала урядові країни та ЮНІСЕФ 65 тисяч доларів, провадиться з метою боротьби із поширенням СНІДу. Її вважають вельми важливою, оскільки смертельний вірус приймає до країни разом з іноземцями та іммігрантами.

А поки що офіційні дані про поширення СНІДу в Албанії не такі тривожні, як в інших країнах. За останні три роки від цієї хвороби померли 30 осіб і ще семеро носіїв вірусу перебувають у лікарні в Тирані.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

► Аптека на столі

Настоянкою сили потроїмо

Пропонуємо кілька рецептів загальнозміцнювальних настоянок для відновлення сил після хвороби.

1. Столову ложку сухих плодів шипшини залити двома склянками окропу, настоювати в термосі добу. Пити по півсклянки два-три рази на день.
2. Дві столові ложки ягід чорної смородини за-

лити склянкою окропу, настоювати 15 хв. Пити по склянці кілька разів на день.

3. Одну-дві столові ложки листя суніці лісової залити двома склянками окропу, настоювати до охолодження, процідити. Пити по столовій ложці кожні дві години.

4. Одну столову ложку свіжих корінців селери залити 1,5 склянки окропу, настоювати чотири години, процідити. Вживати по столовій ложці тричі на день за 30 хв. до їжі.

5. Одну столову ложку плодів ялівцю залити двома склянками окропу, процідити. Вживати по столовій ложці тричі на день.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Клуб «Суперкниги».

09.25 Крок до зірок. ТЕЛЕКА-

НАЛ «ГАРТ».

10.00 Наша армія.

10.30 Польова пошта пам'яті. *

* *

11.00 Формула 36.6.

11.30 «Молода Галичина». Все-

український дитячий фес-

тиваль естрадної пісні. Ча-

стина 1.

12.00 Для тих, хто вдома.

12.10 Сільський час.

13.00 Модний час.

13.30 Мультфільм на замовлен-

ня.

14.20 «Саме той» про себе...

14.45 Новини.

15.00 Чемпіонат світу з автопе-

регонів «Формула-1».

Гран-прі Бельгії.

17.00 Футбол. Чемпіонат Ук-

раїни. «Металург» (До-

нецьк) — «Арсенал» (Київ).

19.00 Новини.

19.15 Перехрестя.

19.45 Док.серіал «Світ світів».

«Шотландія».

20.40 Вечірня казка.

20.45 Вечірня молитва.

20.50 Лотерея «Кено».

21.00 Панорама.

21.45 П.Зіборов у ювілейній про-

грамі «Мій шлях».

Частина 3.

23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.00 Моя професія.

10.55 Прописи.

11.30 Реальний сектор.

12.10 Родом з України. Н. Рус-

ланова. Частина 2.

12.50 Естрада прем'єр-ліга.

13.30 Резонанс.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Бокс по-справжньому. Тім

Остін — Адан Варгас.

08.10 Аншлаг, аншлаг.

09.10 Лото-забава.

10.00-14.00 Програми УТ-2.

14.00 Дісней. Мультфільм «Ка-

чині історії».

14.30 Дісней. Мультфільм

«Алладдін».

15.00 Серіал «Зоряна брама».

15.50 Серіал «Поліцейська ака-

демія».

16.40 «Імперія кіно» представ-

ляє. Худ. фільм «Звільніть

Слеппі».

18.05 Серіал «Агент національ-

ної безпеки-2».

19.05 Прихована камера.

20.00 «Імперія кіно» представ-

ляє. Худ. фільм «Гупий та

ще тупіший».

21.55 Бокс по-справжньому. Тім

Остін — Адан Варгас.

22.55 Аргумент кіно представ-

ляє. Худ. фільм «Непро-

щений».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

КДРТРК

07.00 Духовний купол України.

В.Вовкун. Частина 2.

07.30 Люди і долі.

07.50 Діамантовий ювілей су-

часної школи.

08.10 З любов'ю.

08.40 Торговий ряд.

08.45 Шлях до успіху.

«ІНТЕР»

09.00 Прогноз погоди.

09.05 Прокинься і співай!

10.00 Телефортуна.

10.35 Ук-енд.

11.15 Караоке на майдані.

11.45 Мелорама.

12.20 Планета Здоров'я.

7

12.50 Худ. фільм «Ця жінка у

вікні».

14.25 Серіал «Загублений світ».

15.15 Серіал «Королева мечів».

16.10 Сміхопанорама.

17.00 Худ. фільм «Єсенія».

19.20 Джентльмен-шоу.

20.00 Інформаційно-аналітична

програма «Подорообиці тиж-

ня».

20.50 КВН. Найкращі ігри.

22.50 «Постріл, що роззалив

Росію». Спецпроект.

23.20 Худ. фільм «Дівчина з

Петрівки».

01.05 Група «ВВ» на

Таврійських іграх.

ICTV

06.55 Мандрівки натураліста.

07.25 Серіал «Висока хвиля».

08.00, 09.00, 10.00, 11.00,

12.00, 14.00, 15.00, 16.00,

17.00, 18.00, 19.00, 20.00

Факти. Гарячі новини.

08.15 Мультсеріал «Вуді Вудпе-

кер і його друзі».

08.35 Серіал «Аниморфи». За-

ключна серія.

09.10 Худ. фільм «Пеппі Довга-

панчоха».

11.00 «Коронна страва».

Кулінарне шоу.

11.30 Телевізійний центр моди.

12.05 Галопом по Європах.

12.45 Факти. День.

13.00 Серіал «Повне мамаду».

13.30 Серіал «Висока хвиля».

14.20 Худ. фільм «Сповідь неви-

димки».

16.10 Шоу Олени Степаненко.

17.05 Худ. фільм «Підірвіть

банк».

18.45 Факти. Підсумок дня.

19.00 Худ. фільм «Повторний

шлюб».

21.05 Худ. фільм «Ціль — пре-

зидент».

23.00 Штрафний удар.

23.30 Худ. фільм «У холоді

ночі».

01.25 М-Файли.

СТБ

07.05 Музичний департамент

«Ран ОК».

09.10 Ви практично здорові.

09.30 Ні пуху ні пера.

10.00 На перший погляд.

Військово-морські інститу-

ти в США та Україні.

10.25 Худ.фільм «Креола».

12.20 «Вікна» у світ.

12.50 М-стиль.

13.20 Худ.фільм «Щоденник йо-

го дружини».

15.30 Автостиль.

15.50 Худ. фільм «Людина, що

біжить».

17.50 Чемпіонат України з фут-

болу «Кривбас» (Кривий

Ріг) — «Динамо» (Київ).

19.55, 00.35 Гранд-футбол.

«Динамо» (Київ). Старт се-

зону: втрати та перемоги.

20.30 Худ. фільм «Точка

падіння».

22.30 Автостиль.

22.50 Худ.фільм «Креола».

НОВИЙ КАНАЛ

07.45 Церква Христова.

08.00 Мультфільм.

08.10 Серіал «Нові пригоди

сімейки Адамсів».

08.35 Мультсеріал «Злюки боб-

ри».

09.00 Мультсеріал «Завойовник

Зим».

09.30 Серіал «Біттлборгі».

10.00 «3х4». Найкумедніше до-

машне відео.

10.50, 12.40 Світ індійського

кіно.

12.15 Запитайте у лікаря.

14.15 Худ.фільм «Лукас».

16.05 Худ.фільм «Пригоди пса

Жовтого».

17.30 Худ.фільм «Нові пригоди

невловимих».

19.00 Репортер.

19.15 Погода.

19.30 Худ.фільм «Сталеві маг-

нолії».

21.40 Худ.фільм «Розплата».

23.25 Худ.фільм «Хлопець у

блакитному».

01.05 Світ індійського кіно.

03.25 Худ.фільм «Розплата».

04.45 Худ.фільм «Пригоди пса

Жовтого».

06.00 Мультфільм.

ГРТ

10.00 Новини (із субтитрами).

10.10 «Хто хоче стати мільйоне-

ром?» Телегра.

11.05 Худ. фільм «Першоклас-

ниця».

12.15 «Єралаш».

12.25 Чому та як.

12.40 Служу Росії!

13.10 «Непутні нотатки» з

Д.Криловим.

13.25 Доки всі вдома.

14.00 Новини (із субтитрами).

14.15 Худ. фільм «І знову

Аніскін». 3 серія.

15.25 «Єралаш».

15.40 Великий театр представ-

ляє... «Зірки широким

планом». О.Андрієнко.

16.10 Рятувальники.Екстрений

виклик.

16.35 «Кумири». Елеонора

Беляєва.

17.05 Худ. фільм «Прощальні

гастролі».

18.15 Жарт за жартом.

18.45 Худ. фільм «Три дні в

Москві». 1 і 2 серії.

21.00 Час.

21.30 Худ. фільм «Любов

зла...».

22.45 О.Газманов, М. Басков і

Л. Доліна у святковому

концерті «Завтра до шко-

ли».

23.45 Худ. фільм «Мамо, не су-

муй».

01.05 Реальна музика.

01.35 «На футболі» з В.Гусевим.

02.00 Худ. фільм «І знову

Аніскін». 3 серія.

РТР

05.45 Худ.фільм «Дивак із

п'ятого «Б».

07.10 Російське лото.

08.00 ТБ «Бінго-шоу».

08.35 Америка: рік потому.

Квіти на каменях.

09.05 Америка: рік потому.

Пам'ятна межа.

09.40 «ХА.» Маленькі комедії.

09.50 Містечко.

10.25 Худ. фільм «Ти — мені, я

— тобі».

12.10 «Покоління «ікс»— по-

коління «нуль»?».

13.00, 19.00 Вісті.

13.20 Навколо світу.

14.15 Діалоги про тварин.

15.05 Два роялі.

16.05 Кімната сміху.

17.00 Худ.фільм «Істівські

відьми».

20.10 Худ.фільм «Якось в Аме-

риці».

00.20 Чемпіонат світу з автого-

нок у класі «Формула-1».

Гран-прі Бельгії.

НТБ

05.45 Серіал «Невідома плане-

та».

06.30 STAR СТАРТ.

07.00, 09.00, 11.00, 15.00,

18.00 Сьогодні.

07.15 Худ. фільм «Гусарська ба-

лада».

09.20 Серіал «Полювання на

Попелюшку».

10.20 Рослинне життя.

11.25 Служба порятунку.

12.00 Худ. фільм «Доживемо до

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.15 Для тих, хто вдома.
09.30 Одвічні істини.
09.35 Панорама.
10.00 Худ. фільм «Стара, стара казка».

11.35 Док. кінотрилогія «Я камінь з Божої праці...». Фільм 1 - «Ольжич».

12.45 Молодіжний фестиваль «Біле озеро». Частина 1.

13.15 Регіон. Північ.
13.35 «Секрет успіху». Фотохудожник Анатолій Литвиненко.

13.50 Муз. фільм «Спогади про майбутнє». Частина 2.

15.00 Новини.
15.20 Напівмарафон. Кубок Незалежності.

16.00 Муз. фільм «Спогади про майбутнє». Частина 3.

17.00 Худ. фільм «Церемонія».

19.00 Новини.
19.15 Худ. фільм «Переполох».

20.30 Вечірня казка.
20.45 Вечірня молитва.
20.50 Лотерея «Кено».

21.00 Новини.
21.25 «Я встретил Вас». Музична програма.

22.00 Наш футбол.
22.30 Милосердя.
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Зірки, на сцену!
10.50 У світі хороших новин.
11.20 Історія української державності. «Українська гельсінкська група». Передача 1. 1.

12.00 Сузір'я чотирьох.
12.30 Телевізійна служба розшуку.

12.40 «А музика звучить...»
13.00 Мультфільм «Гидке качення».

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».

07.30 Серіал «Агент національної безпеки-2».

09.00 Серіал «Агентство «Місячне сяйво-2».

10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Корабель коханя».

14.50 Серіал «Тепер уже скоро».

15.40 Концерт Ані Лорак.
16.45 Серіал «Район Беверлі Хіллз».

17.35 Серіал «Пристрасті італійськи».

18.30 Серіал «Нові пригоди ментів».

19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.

20.10 Серіал «Бандитський Петербург-3». «Крах «Антибіотика».

21.10 Кримінальна країна. «Скажений грабіжник».

21.45 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Злива».

23.30 Парк автомобільного періоду.

00.05 ТСН.
00.30 Телевізійна служба розшуку.

00.35 Нічний кінозал представляє. Худ. фільм «Нічне шоу».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

КДРТРК

07.00 Артмайдан. Арії з опер співає В.Степова.

07.35 Док. фільм «Василь Бородай».

08.00 Оплески, оплески.
08.30 Люди і долі. О.Кислюк.

«ІНТЕР»

09.00 Прогноз погоди.
09.05 Мультфільми «Ну, постривай!».

09.40 Худ. фільм «Одіссея капітана Блада».

12.10 Доки всі вдома.
12.45 Караоке на майдані.
13.20 Світ магії.
14.55 Сміхопанорама.
15.30 Велике прання.
17.10 Худ. фільм «Бажання любові».

19.15 Кохання з першого погляду.

20.00 Інформаційний канал «Подоробиці».

20.35 Худ. фільм «Два товариші».

22.15 Програма К.Стогнія «Кримінал».

22.50 Серіал «Убивча служба».

23.15 Проект-F.

23.55 Концерт Бритні Спірс із Лас-Вегаса.

01.30 Серіал «VIP».

02.25 Телефортунa.

ICTV

06.55 Худ. фільм «Не було б щастя».

08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.

08.05 Мультфільм «Пригоди Піфа».

08.50 Худ. фільм «Викрадення старого потяга».

10.15 Худ. фільм «Летюча миша».

12.45 Факти. День.

13.00 Худ. фільм «Останній рубіж».

14.45 Мультсеріал «Невгамовні».

15.15 Мультсеріал «Джінджер».

15.40 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».

16.10 Серіал «V.I.P. Особливо важлива персона».

17.00, 19.00 Худ. фільм «Титанік».

18.45 Факти. Інформаційна програма.

20.55 Худ. фільм «Моя мачуха — інопланетянка».

23.05 Худ. фільм «Вертихвістки».

00.40 ДКТ представляє: Світ комп'ютера.

01.05 Хіт-парад «Гаряча сімка». Підсумки тижня.

01.30 Хіт-парад «Гаряча сімка».

Мал. Олександра МОНАСТІРСЬКОГО.

СТБ

07.05 Музичний департамент «Ран ОК».

08.40 Ви практично здорові.

09.05 Худ.фільм «Багдадський злодій».

11.00 Худ.фільм «Вибухівка».

12.50 Худ.фільм «Урга. Територія кохання».

14.50 Музичний департамент «День ОК».

15.55 Худ.фільм «Народний роман».

17.55 Худ.фільм «Зроблено в Америці».

20.00 Худ. фільм «Будинок духів».

22.50 Автостиль.

23.10 Худ. фільм «Хлопці повертаються».

НОВИЙ КАНАЛ

07.30 Худ.фільм «Стара, стара казка».

09.10 Мультсеріал «Завойовник Зим».

09.40 Мультсеріал «Злюки бобри».

10.35 Мультфільм «Якось у лісі».

11.35 Мультфільм «У порту».

12.00 Худ.фільм «Сім наречених ефрейтора Збруева».

13.45 Худ.фільм «№17, або Раптовий терор».

15.30 Худ.фільм «Сенсація».

17.30 Худ.фільм «Джонні і Клайд».

19.00 Репортер.

19.15 Погода.

19.30 Худ.фільм «Вірус».

21.30 Худ.фільм «Нишпорки з Бродвею».

23.15 Худ.фільм «Долина тіней».

00.55 Телевізійна служба розшуку.

01.00 Спортивний огляд «Жилетт».

РТР

08.00 Новини.

08.05 Телеканал «Доброго ранку».

09.00 Новини.

09.15 Телеканал «Доброго ранку».

10.05 Серіал «Інспектор Деррік».

11.05 Серіал «Сімейні пута».

12.00 Новини (із субтитрами).

12.15 Фантастичний бойовик «2019 рік після падіння Нью-Йорка».

13.50 Великий театр представляє... «Зірки крупним планом». А.Волочкова.

14.15 «Єралаш».

14.35 КОАПП.

15.00 Новини (із субтитрами).

15.15 Худ. фільм «Тонка штучка».

16.40 Смак.

16.55 Прискорена допомога-2.

17.25 Людина і закон.

18.00 Новини.

18.20 Сміхопанорама.

18.55 Серіал «Інспектор Деррік».

20.00 Серіал «Сімейні пута».

21.00 Час.

21.35 Серіал «Зупинка на вимогу».

22.30 Велике прання.

23.30 «З легкого парюю!» У гостях у М.Євдокимова.

00.00 Нічний «Час».

00.15 Серіал «Тіні зникають опівдні».

01.05 Е.Радзінський. «Як стати Наполеоном». Частина 1.

01.45 Нічна зміна.

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!

07.45 Худ.фільм «Райське яблучко».

09.30 «ХА». Маленькі комедії.

09.50 Вісті. Чергова частина.

10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.20 Вісті.

10.20 Худ. фільм «Великий магазин».

12.30 «Останній крок Якова Джугашвілі». Док. фільм із циклу «Архівні таємниці».

13.20 Вісті — спорт.

13.25 Що хоче жінка.

14.25 Серіал «Дикий янгол. Повернення».

15.20 Серіал «Прості істини».

16.20 Віра, надія, любов.

17.20 Вісті — Москва.

17.50 Серіал «Злодійка».

18.50 На добраніч, малюта.

19.35 Вісті — Москва.

19.55 Серіал «Каменська-2». Фільм 1 «Украдений сон». 1 серія.

21.05 Серіал «Закон».

22.35 Худ.фільм «Виклик».

НТБ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сьогодні.

05.05 Ранок на НТБ.

05.12, 06.12, 07.12 Преса.

05.15, 06.15, 07.15 Економіка.

05.20, 05.55, 06.50, 07.40 Гості.

05.35, 06.35 Кримінал.

05.40, 07.20 Авто.

05.50, 06.45 Про запас.

06.20 Далекі країни.

06.40 Стиль.

07.35 Дозвілля.

07.50 Серіал «Ідеальна пара». «На білому катері». Заключна серія.

09.25 Худ. фільм «Мій улюблений клоун».

11.20 Серіал «Вона написала убивство». 1 серія.

13.05 Принцип «Доміно».

14.40 Кримінал.

15.30 Серіал «День народження Буржуя». Заключна серія.

16.30 Серіал «Пейзаж з убивством». Заключна серія.

17.40 Кримінал.

18.40 Серіал «Вулиці розбитих ліхтарів». «Собака Сталіна».

19.45 Серіал «День народження Буржуя-2». 1 серія.

21.35 Серіал «Швидка допомога-4».

22.30 Серіал «Вулиці розбитих ліхтарів». «Чесне піонерське».

23.35 Гордон.

13.50 Великий театр представляє... «Зірки крупним планом». А.Волочкова.

14.15 «Єралаш».

14.35 КОАПП.

15.00 Новини (із субтитрами).

15.15 Худ. фільм «Тонка штучка».

16.40 Смак.

16.55 Прискорена допомога-2.

17.25 Людина і закон.

18.00 Новини.

18.20 Сміхопанорама.

18.55 Серіал «Інспектор Деррік».

20.00 Серіал «Сімейні пута».

21.00 Час.

21.35 Серіал «Зупинка на вимогу».

22.30 Велике прання.

23.30 «З легкого парюю!» У гостях у М.Євдокимова.

00.00 Нічний «Час».

00.15 Серіал «Тіні зникають опівдні».

01.05 Е.Радзінський. «Як стати Наполеоном». Частина 1.

01.45 Нічна зміна.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Цілком природно.
09.35 Зірки, на сцену!
10.05 Мультсеріал «Коала на ім'я Арчибальд».

11.00 Дитяча лінія.

11.15 Від сузір'я до сузір'я.

11.35 Хто в домі хазяїн?

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»

12.00 Док.фільм «Творці крилатих машин».

12.30 «Немеркнучі зірки України». Фільм 2 — «Лариса Кадочникова».

13.00 Для тих, хто вдома.

13.15 Регіон. Захід.

13.35 Кордон.

13.50 Хроніка ХХ століття. Ю.Яновський.

14.30 Classic-прем'єр з Т.Міленіною.

15.00 Новини.

15.20 Не все так погано...

15.50 Реліквії та храми України.

16.00 Бути жінкою.

16.25 А музика звучить...

16.40 Худ. фільм «Багаж».

18.30 Вікно в Америку.

19.00 Новини.

19.10 Худ.фільм «Людина, яка поспішає».

20.40 Вечірня казка.

20.45 Вечірня молитва.

20.50 Лотерея «Кено», «Суперлото».

21.00 Новини.

21.25 Світ спорту.

21.35 Портрет душі.

22.00 Ток-шоу Оксани Марченко «Моя професія».

22.50 Телевізійна служба розшуку.

23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 9-й вал.

11.00 Док.фільм «Місто на козацькому валу».

11.40 Чітко і ясно.

12.20 Надзвичайна ситуація.

13.00 Милосердя.

13.30 Людина і закон.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Парк автомобільного періоду.

07.35 Перше побачення.

08.05 Серіал «Агент національної безпеки-3».

09.05 Прихована камера.

10.00-14.00 Програми УТ-2.

14.00 Дісней. Мультфільм «Качині історії».

14.30 Дісней. Мультфільм «Алладін».

15.00 Серіал «Зоряна брама».

15.50 Серіал «Агентство «Місячне сяйво-2».

16.50 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Містер Бін».

18.20 Аншлаґ, аншлаґ.

19.30 ТСН.

20.00 Серіал «Агент національної безпеки-3».

21.00 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Братство вовка».

23.30 Кінопристрасті. Худ. фільм «Долорес Клейборн».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

КДРТРК

07.00 За київським часом.

07.30 «Усмішка» А.Демчука.

07.40 Книжковий світ-2002.

08.00 На ранковому прийомі.

08.40 Торговий ряд.

08.45 Ліки майбутнього.

«ІНТЕР»

09.00 Прогноз погоди.
09.05 Серіал «Народжена революцією».

10.40 Бадьорого ранку!

11.25 Дефіцит-шоу «Хто крайній?».

11.55 Смачно з Борисом Бурдою.

12.25 Мультсеріал «Покемон».

12.50 Інтелект-шоу LG-Еврика.

13.40 Планета тварин.

14.45 Серіал «Загублений світ».

15.35 Серіал «Королева мечів».

16.25 Худ. фільм «Острів дракона».

18.20 Худ. фільм «Ас».

20.00 Інформаційний канал «Подоробиці».

20.30 N-кілометр.

20.50 Худ. фільм «Остаточний аналіз».

23.10 Камера сміху.

23.45 К.Міноуг, Б.Спірс та ін. на фестивалі у Сан-Ремо.

01.35 Худ.фільм «Крижане серце».

ICTV

06.50 Перехрестя.

07.25 Серіал «V.I.P. Особливо важлива персона».

08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00 Факти. Гарячі новини.

08.10 Мультсеріал «Вуді Вудпекер і його друзі».

08.20 Серіал «Аніморфи».

08.50 Серіал «Чудернацька наука». Заключна серія.

09.20 Худ. фільм «Ми, що нижче підписалися...».

12.10 Дог-шоу «Я і мій собака».

12.45 Факти. День.

13.00 Весь Жванецький.

13.45 Серіал «Висока хвиля».

14.25 Худ. фільм «Погоня».

16.10 Худ. фільм «Таємниці Малибу».

18.00 «Галопом по Європах». Телегра.

18.45 Факти. Підсумок дня.

19.00 Худ. фільм «Сповідь невидимки».

21.10 Шоу Олени Степаненко.

22.15 Худ. фільм «Відданість».

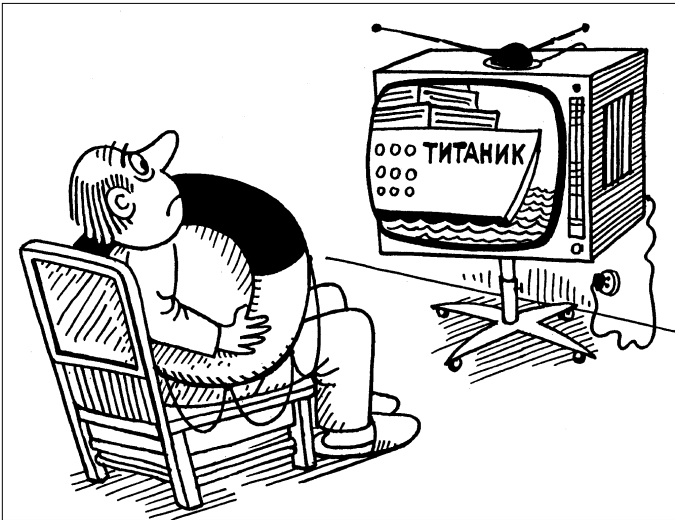
00.00 «Кентавр». Тележурнал для чоловіків.

00.20 Худ. фільм «Дівочий конкурс». Мовлення на Київ і область.

02.00 Худ. фільм «У холоді ночі».

03.45 Серіал «Добро проти зла».

04.35 Худ. фільм «Ми, що нижче підписалися...».

Мал. Олександра МОНАСТІРСЬКОГО.

СТБ

07.05 Худ.фільм «Убити з інтригою».

08.50 Імпреза.

09.20 Музичний департамент «NON-STOP».

10.00 Бокс.Тижневий огляд кращих міжнародних боїв.

10.50 Худ.фільм «Звільніть Віллі-3. Порятунок».

12.30 Док.серіал «Передова».

«Мідуейська битва».

13.00 Худ.фільм «Далеко від дому».

15.00 Прогноз погоди.

15.10 Худ.фільм «Думки, сповнені бажання».

16.50 Худ.фільм «Туалет був зачинений зсередини».

18.20 Худ. фільм «Близнюк».

20.00 «Вікна». Новини.

20.40 Худ.фільм «Людина, що біжить».

22.35 Фестиваль «Перлини сезону».

23.10 Худ.фільм «Щоденник його дружини».

01.15 Худ.фільм «Креола».

НОВИЙ КАНАЛ

08.00 Мультсеріал «Ракети».

08.30 Мультсеріал «Злюки бобри».

09.00 Мультсеріал «Завойовник Зим».

09.25 Серіал «Біттлборгі». 1 серія.

09.55 «3х4». Найкумедніше домашнє відео.

10.40 «Хауз фіт» — домашній фітнес.

10.45 Серіал «Кібергьол».

11.20 За гроші!

11.55 Посміхніться. Вас знімають.

12.25 Мультфільм «Пригоди Пінокіо».

14.00 Худ.фільм «Не може бути!».

15.45 Худ.фільм «Коли настає вересень».

17.25 Худ.фільм «Невловимі месники».

19.00 Репортер.

19.20 Худ.фільм «Лукас».

21.05 Худ.фільм «Пригоди Форда Форлейна».

23.15 Серіал «Едем».

00.15 Худ.фільм «Останнє побудження Америки».

01.55 Зона ночі.

02.55 «Бівіс і Батхед».

03.20 Худ.фільм «Пригоди Форда Фордейна».

05.00 Худ.фільм «Коли настає вересень».

06.25 Худ.фільм «Невловимі месники».

07.35 Мультфільм.

РТР

10.00 Новини (із субтитрами).

10.10 Худ. фільм «Блакитні дологи».

11.35 «Грай, гармонь улюблена!».

12.10 Поле чудес.

13.05 Смак.

13.20 У світі тварин.

14.00 Новини (із субтитрами).

14.10 Худ. фільм «І знову Аніскін». 1 і 2 серії.

16.25 Великий театр представляє... «Зірки крупним планом». А.Уваров.

16.50 Худ. фільм «Дике полювання-2».

17.30 «Кумири».Тетяна Лаврова.

18.00 Новини.

18.10 «Останкінська башта: в усіх на видноті». Спецрепортаж.

18.30 «Срібна куля». В'ячеслав Невинний.

19.10 «Єралаш».

19.25 Сміхопанорама.

19.55 «Хто хоче стати мільйонером?» Телегра.

21.00 Час.

21.30 Худ. фільм «Не клей дурня...».

23.10 А.Пугачова,Л.Вайкуле і В.Леонтьєв у концерті Р.Паулса «Кращі пісні».

00.45 Худ. фільм «Найжанданіший мужчина».

02.15 Худ. фільм «І знову Аніскін». 2 серія.

РТР

05.45 Худ. фільм «Запасний гравець».

07.05 Здоров'я і життя.

07.35 Золотий ключ.

08.00 Військова програма.

08.20 Наука і техніка.

09.20 Сам собі режисер.

10.20 Сто до одного.

11.15 Худ. фільм «Ліфт іде за розкладом».

12.40 «ХА». Маленькі комедії.

13.00, 19.00 Вісті.

13.20 Худ. фільм «Приходьте завтра».

15.00 Футбол. Чемпіонат Росії. «Спартак» (Москва) — «Са-турн — Ren-TV» (Московська обл.).

17.00 Моя сім'я.

17.55 Аншлаґ.

19.25 Худ.фільм «Топ Ган (Кращій стрілець)».

21.35 Худ.фільм «Лемент-2».

00.00 Чемпіонат світу з автогонок у класі «Формула-1». Гран-прі Бельгії. Кваліфікація.

НТБ

05.50 Худ. фільм «Першокласниця».

07.00, 09.00, 11.00, 15.00, 18.00 Сьогодні.

07.10 Худ. фільм «Дами запрошують кавалерів».

08.25 Без рецепта.

09.20 Серіал «Вулиці розбитих ліхтарів». «Дуристь».

10.25 Квартирне питання.

11.30 Подорожі натураліста.

12.05 Худ. фільм «Сувенір для прокурора».

13.50 Смачні історії.

14.05 Своя гра.

15.30 Серіал «Невідома планета».

16.25 «Жіночий погляд» О.Пушкіної.

17.00 Шоу Олени Степаненко.

18.35 Серіал «Полювання на Попелюшку».

19.40 Худ. фільм «В ім'я справедливості».

21.30 Професіональний бокс. Наші на рингу. Василь Жиров проти Хорхе Кастро.

22.20 Худ. фільм «Десятка».

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.

09.15 Для тих, хто вдома.

09.30 Одвічні істини.

09.35 Телевізійна служба роз-
шуку.

09.40 Classic-прем'єр з
Т.Міленіною.

10.05 Серіал «Магія кохання».

11.00 Новини.

11.25 Мультсеріал «Робін Гуд».
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ
«КУЛЬТУРА»

12.00 «Немеркнучі зірки». Фільм
1 — «Лариса Кадочнико-
ва».

12.40 «Присягаю тобі, Полта-
во!». «Древньо і вічно
юна».

13.00 Для тих, хто вдома.

13.15 Region. Схід.

13.35 Телевізійна служба роз-
шуку.

13.45 Закон є закон.

15.00 Новини.

15.15 Для тих, хто вдома.

15.30 Мультсеріал «Робін Гуд».

16.00 Студія «5».

16.30 Надвечір'я.

16.55 Закон є закон.

17.00 Новини.

17.10 Новація.

17.20 Фаза.

17.40 Серіал «Магія кохання».

18.30 Саме той.

19.00 Новини.

19.10 Худ.фільм «Скабка».

20.40 Вечірня казка.

20.45 Вечірня молитва.

20.50 Лотерея «Кено».

21.00 Новини.

21.20 Ситуація.

21.30 Світ спорту.

21.50 Гала-концерт переможців
І Всеукраїнського конкурсу
артистів естради та
майстрів мистецтв. Частин-
а 1.

22.55 Телевізійна служба роз-
шуку.

23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Мультфільм на замовлен-
ня.

11.05 Абетка безпеки.

11.10 «Я вступив Вас...»
Російський романс.

11.45 Телевізійна служба роз-
шуку.

11.50 Ретроспектива Польсько-
го ТБ. Худ.фільм «Недільні
діти».

13.15 Право.

13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.30 Серіал «Тепер уже ско-
ро».

09.00 Серіал «Агент національ-
ної безпеки-2».

10.00-14.00 Програми УТ-2.

14.00 Навколо світу.

15.00 Фонтан-клуб. В. Жук.
15.30 Парк автомобільного
періоду.

16.00 Серіал «Бандитський Пе-
тербург-3».

17.00 Серіал «Район Беверлі
Хіллз».

17.50 «Імперія кіно» представ-
ляє. Худ.фільм «Занадто
молодий, занадто сприт-
ний».

19.30 ТСН.

20.00 ТСН. Проспорт.

20.10 Серіал «Агент національ-
ної безпеки-3».

21.10 «Кримінальна країна».
«Марки з Голландії».

21.45 «Імперія кіно» представ-
ляє. Худ.фільм «Швидкість
польоту».

23.25 ТСН.

23.55 Телевізійна служба роз-
шуку.

00.00 Нічний кінозал представ-
ляє. Худ.фільм «Великий
сон».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

07.00, 08.00, 09.00, 12.00 Нови-
ни.

07.15 Сім'я від А до Я.

07.25 Серіал «Метушливе

місто».

08.15 Серіал «Висока хвиля-2».

09.10 Серіал «Зупинка на вимо-
гу-2».

10.20 Серіал «Народжена рево-
люцією».

12.15 Серіал «Заборонена
жінка».

13.00-18.00 Програми обласних
та регіональних телеком-
паній.

КДРТРК

13.00 За київським часом.

13.10 Медичний центр

«Довіра».

13.15 Музичний час.

13.55 «І слово було Бог». Із
циклу «Десять кроків до
світла».

14.35 Крыла.

15.20 «Усмішка» А.Демчука.

15.40 Телевізійна служба роз-
шуку.

15.45 Естафета.

16.00 Ще раз про зайву вагу.

«Грация».

16.15 «Автографи» Ю.Вере-
соцького.

16.40 Серіал «Любов не іскриста».

17.25 Торговий ряд.

17.30 За київським часом.

«ІНТЕР»

18.00 Новини.

18.10 Серіал «Повернення в
Едем».

19.05 Афера.

20.00 Інформаційний канал
«Подобиці».

20.40 Поле чудес.

21.45 Худ. фільм «Контракт зі
смертю».

00.05 Великі злочини ХХ
століття.

00.35 Серіал «VIP».

01.35 Серіал «Висока хвиля-2».

ІСТV

05.50 Серіал «Приватний детек-
тив Магnum».

06.45 Хіт-парад «Гаряча сімка».

06.55 Мультсеріал «Джинджер».

07.45 Факти. Ранок.

08.00 Серіал «Невгамовні».

08.20 Серіал «Родина Гарсія».

08.45 Факти. Ранок.

09.00 Серіал «V.I.P. Особливо
важлива персона».

09.55 Серіал «Приватний детек-
тив Магnum».

10.00, 11.00, 12.00, 14.00,
18.00 Факти. Гарячі нови-
ни.

11.00 Серіал «Долі трьох
жінок».

11.50 Серіал «Чорна перлина».

12.45 Факти. День.

13.00 Худ. фільм «Чистильник».

14.55 Мультсеріал «Невга-
мовні».

15.20 Мультсеріал «Джинджер».

15.45 Мультсеріал «Гей, Ар-
нольде!».

16.15 Худ. фільм «Академія
кікбоксингу».

17.45 Серіал «V.I.P. Особливо
важлива персона».

18.45 Факти. Інформаційна про-
грама.

19.20 Худ. фільм «Погоня».

21.05 Весь Жванецький.

21.45 Факти. Підсумок дня.

22.10 Худ. фільм «Дух ночі».

00.00 Худ. фільм «Хеллоуїн-2.
День усіх святих».

01.40 Хіт-парад «Гаряча сімка».

Мовлення на Київ і об-
ласть:

01.50 Худ. фільм «Дівочий кон-
курс».

03.15 Серіал «Добро проти
зла».

04.10 Худ. фільм «Вбивця за
покликанням».

05.35 Худ. фільм «Дух ночі».

СТБ

07.05 Музичний департамент
«Ран ОК».

08.00 «Вікна». Бізнес.

08.15 Маски-шоу.

08.50 «Вікна». Столиця.

09.30 Худ.фільм «Викуп вождя
червоношкірих».

11.10 Худ. фільм «Рембо-3».

13.00 Серіал «Любовне захоп-
лення».

14.00 «Вікна». Новини.

14.40 Музичний департамент
«День ОК».

15.45 Худ.фільм «Четверта сто-
рона трикутника». 2 серія.

17.10 «Вікна». Кримінал.

17.20 Серіал «Багаті та знаме-
ниті».

18.15 «Вікна». Столиця.

18.25 Док.серіал «Передова».

«Мідуейська битва».

19.00 «Вікна». Новини.

19.30 Худ.фільм «Звільнить
Віллі-3. Порятунком».

21.25 Бокс.Тижневий огляд кра-
щих міжнародних боїв.

22.00 Худ. фільм «Копія убив-
ства».

00.15 Худ.фільм «Думки, спов-
нені бажання».

01.55 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

07.00 Мультфільм.

07.05 Мультсеріал «Світ Боббі».

07.30 Мультсеріал «Денніс-му-
читель».

07.55 Мультсеріал «Сакура».

08.25 Київський репортер.

08.30 Серіал «Аллан Стрендж».

3 серія.

09.00 Худ.фільм «Інспектор
ДА».

10.25 Серіал «Клоун».

11.15 Серіал «Спека в Лос-Анд-
желесі».

12.35 Худ.фільм «Швидкі
гроші».

14.05 «Хауз фіт» — домашній
фітнес.

14.10 Серіал «Прості істини».

14.40 Мультсеріал «Боб Губко».

3 серія.

15.05 Мультсеріал «Денніс-му-
читель».

15.25 Мультсеріал «Світ Боббі».

15.55 Мультсеріал «Ракети».

16.15 Мультсеріал «Сакура».

16.40 Мультсеріал «Злюки боб-
ри».

17.15 Серіал «Чорний
скорпіон».

18.05 Серіал «Клоун».

19.00 Репортер.

19.30 Геннадій Хазанов. Чужі
ювілеї.

20.45 Худ.фільм «Не може бу-
ти!».

22.30 Репортер.

22.45 Погода.

22.50 Рок фестиваль «Рупор».

23.30 Худ.фільм «Віртуальна
дівчина».

00.50 Телевізійна служба роз-
шуку.

01.00 Серіал «Чорний
скорпіон».

01.45 «Бівіс і Батхед».

02.10 Зона ночі.

03.10 Худ.фільм «Інспектор
ДА».

04.25 Худ.фільм «Віртуальна
дівчина».

05.45 Геннадій Хазанов. Чужі
ювілеї.

06.35 Худ.фільм «Женя, Женеч-
ка і «катюша».

ГРТ

08.00 Новини.

08.05 Телеканал «Доброго ран-
ку».

09.00 Новини.

09.15 Телеканал «Доброго ран-
ку».

10.10 Серіал «Інспектор
Деррік».

11.10 Серіал «Сімейні пута».

12.00 Новини (із субтитрами).

12.15 Серіал «Зупинка на вимо-
гу-2».

13.10 Серіал «Тіні зникають
опівдні».

14.05 Російський екстрим.

14.35 Слідство веде Колобков.

15.00 Новини (із субтитрами).

15.15 Худ. фільм «Футболіст».

16.45 Здоров'я.

17.15 «Народ проти». Телегра.

18.00 Новини.

18.20 Людина і закон.

19.00 Серіал «Інспектор
Деррік».

20.05 Серіал «Сімейні пута».

21.00 Час.

21.35 Поле чудес.

22.35 Велике прання.

23.30 Худ. фільм «Фанат-2».

00.55 Худ. фільм «Футболіст».

02.20 Худ. фільм «І знову
Аніскін». 1 серія.

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку,
Росіє!

07.45 Серіал «Каменська-2».

Фільм 1 «Украдений сон».

4. серія.

08.50 Сам собі режисер.

09.50 Вісті. Чергова частина.

10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Вісті.

10.20 Серіал «Закон».

11.25 Ток-шоу «Ціна успіху».

12.30 Мусульмани.

12.45 Вісті — Москва.

13.20 Звістка-спорт.

13.25 Що хоче жінка.

14.25 Серіал «Дикий янгол. По-
вернення».

15.20 Серіал «Прості істини».

16.20 Казки про кохання.

17.20 Вісті — Москва.

17.50 Серіал «Злодійка».

18.50 На добраніч, малюта.

19.35 Вісті — Москва.

19.50 Прем'єра. Телегра «Став-
ка».

20.25 Концерт М. Задорнова.

21.35 Футбол. Суперкубок. «Ре-
ал» (Мадрид, Іспанія) —
«Фейеноорд» (Голландія).

23.50 Худ.фільм «Божевільний
Макс».

НТБ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30,
07.00, 07.30, 09.00, 11.00,
13.00, 15.00, 18.00, 21.00
Сьогодні.

05.05 Ранок на НТБ.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.15 Для тих, хто вдома.
09.30 Одвічні істини.
09.35 Казна держави.
10.05 Серіал «Магія кохання».
11.00 Новини.
11.25 Мультсеріал «Робін Гуд».
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»

12.00 Сьогодні — Перша Пречи-ста.

12.20 «Музичні фрески Ми-хайлівського Золотоверхо-го». Фільм 2.
12.30 «Григорій Антоненко». До 75-річчя від дня народ-ження актора.

13.00 Для тих, хто вдома.
13.15 Регіон. Центр.
13.35 Телевізійна служба роз-шуку.
13.40 Абетка безпеки.
13.50 Закон є закон.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
15.30 Крок до зірок.
16.00 Студія «5».

16.30 Грін-зона.
16.50 Закон є закон.
17.00 Новини.
17.15 Експосвіт.
17.40 Серіал «Магія кохання».
18.30 Саме той.
19.00 Новини.
19.15 Худ. фільм «Люди і звірі».

1 серія.

20.50 Лотерея «Суперлото», «Кено».

21.00 Новини.
21.20 Ситуація.
21.30 Матч-відповідь 3-го кваліфікаційного раунду Ліги чемпіонів. «Брюгге (Бельгія) — «Шахтар» (До-нецьк).

23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 «Стара колекція». Пам'яті режисера Романа Олексіва.
10.50 Сільський час.
11.50 «А музика звучить...»
12.10 Телевізійна служба роз-шуку.

12.20 Худ.фільм «Операція «Контракт».

13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.30 Серіал «Тепер уже ско-ро».

08.55 Серіал «Нові пригоди ментів».

10.00—14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Корабель кохан-ня».

14.50 Серіал «Тепер уже ско-ро».

15.40 Серіал «Бандитський Пе-тербург-3».

16.40 Серіал «Район Беверлі Хіллз».

17.30 Серіал «Пристрасті по-італійськи».

18.30 Серіал «Нові пригоди ментів».

19.30 ТСН.

20.00 ТСН. Проспорт.

20.10 Серіал «Бандитський Пе-тербург-3».

21.10 «Імперія кіно» представ-ляє. Худ.фільм «Осінь у Нью-Йорку».

23.05 Серіал «Секс і місто».

23.40 ТСН.

00.10 Телевізійна служба роз-шуку.

00.15 Нічний кінозал представ-ляє. Худ. фільм «Чілер».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

07.00, 08.00, 09.00, 12.00 Нови-ни.

07.10 Мультфільм.
07.25 Серіал «Метушливе місто».
08.15 Серіал «Висока хвиля-2».
09.10 Серіал «Зупинка на вимо-гу».
10.10 Шоу «Хто крайній?».
10.25 Шоу «Сейф».
11.30 Програма К.Стогнія «Кримінал».
12.15 Серіал «Заборонена жінка».
13.00—18.00 Програми облас-них та регіональних теле-компаній.

КДРТРК

13.00 За київським часом.
13.10 Шлягер представляє.
13.55 Медичний центр «Довіра».

14.00 Телевізійна служба роз-шуку.

14.25 Док. фільм «Спогади і мрії».
15.30 Люди і долі.
16.00 Київ діловий.
16.35 Лікар Роман Довженко.
16.40 Серіал «Любов іскриста».
17.25 Торговий ряд.
17.30 За київським часом.

«ІНТЕР»

18.00 Новини.
18.10 Док. детектив «Торговці щастям».
18.55 Футбол. Ліга чемпіонів. «Динамо» (Київ) — «Левські» (Софія). У пе-рерві — 19.45 Подробиці.
21.10 Серіал «Зупинка на вимо-гу-2».

22.15 Худ. фільм «Майже іде-альне пограбування».

00.05 Серіал «Убивча служба».
00.30 Подробиці. Підсумки дня. Нічний «Час».
01.00 Серіал «VIP».
01.55 Серіал «Висока хвиля-2».
02.35 Великі драми ХХ ст.

ICTV

05.50 Серіал «Приватний детек-тив Магnum».

06.45 Хіт-парад «Гаряча сімка».
06.55 Телевізійна служба роз-шуку.

07.00 Мультсеріал «Джинджер».
07.45 Факти. Ранок.
08.00 Серіал «Невгамовні».
08.20 Серіал «Родина Гарсія».
08.45 Факти. Ранок.
09.00 Серіал «V.I.P. Особливо важлива персона».
09.55 Серіал «Приватний детек-тив Магnum».

10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00 Факти. Гарячі нови-ни.

10.55 Серіал «Долі трьох жінок».

11.50 Серіал «Чорна перлина».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Велика куля».
14.50 Мультсеріал «Вуді Вудпе-кер і його друзі».

15.10 Мультсеріал «Невга-мовні».

15.35 Мультсеріал «Джинджер».
16.05 Мультсеріал «Гей, Ар-нольде!».

16.30 Серіал «Родина Гарсія».
17.00 Серіал «Фантастична дівчина».

17.25 Серіал «Зустрічайте «Кле-опатру».

17.45 Серіал «V.I.P. Особливо важлива персона».

18.45 Факти. Інформаційна про-грама.

19.20 Худ. фільм «Справжні ян-голята».

21.10 Каламбур.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.10 Худ. фільм «Кінцевий роз-рахунок».

00.05 ДКТ представляє. Світ комп'ютера.

00.25 Хіт-парад «Гаряча сімка».
00.35 Музика ночі.

СТБ

07.05 Серіал «Спрут-10».

08.00 «Вікна». Бізнес.
08.15 Маски-шоу.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.30 Худ.фільм «Захоплення».
11.20 Худ.фільм «Бродяга».
13.05 Серіал «Любовне захоп-лення».
14.00 «Вікна». Новини.
14.40 Музичний департамент «День ОК».

15.55 Серіал «Спрут-10»
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті та знаме-ниті».

18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини.
19.30 Худ.фільм «Швидке реа-гування».

21.15 «Вікна». Бізнес.
21.30 Гранд-футбол «АС «Мілан» — трансфери й травми нового сезону».

21.50 Футбол. Ліга чемпіонів. 3-й кваліфікаційний раунд. «Слован» — «Мілан».

00.00 Худ.фільм «Темні зізнан-ня».

01.40 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

07.00 Мультсеріал «Світ Боббі».
07.25 Мультсеріал «Пригоди Джекі Чана».

07.50 Мультсеріал «Сакура».
08.15 Київський репортер.
08.25 Серіал «Аллан Стрендж». 1 серія.

08.55 Худ.фільм «Дуенья».
10.25 Серіал «Клоун».

11.20 Серіал «Спека в Лос-Анд-желесі».

12.35 Худ.фільм «Я оголошую вам війну».

14.10 Серіал «Прості істини».

14.40 Мультсеріал «Боб Губко». 1 серія.

15.05 Мультсеріал «Денніс-му-читель».

15.30 Мультсеріал «Світ Боббі».

15.55 Мультсеріал «Ракети».

16.15 Мультсеріал «Сакура».

16.40 Мультсеріал «Злюки боб-ри».

17.15 Серіал «Чорний скорпіон».

18.05 Серіал «Клоун».

19.00 Репортер.

19.30 Серіал «Дикий янгол».

20.55 Худ.фільм «Небесні піра-ти».

22.30 Репортер.

22.45 Погода.

22.50 Худ.фільм «Король кікбок-серів-3. Останній нокда-ун».

00.25 Телевізійна служба роз-шуку.

00.30 Серіал «Зона сутінків».

00.55 Зона ночі.

01.45 Серіал «Чорний скорпіон».

02.30 Серіал «Спека в Лос-Анд-желесі».

03.15 Серіал «Зона сутінків».

03.40 Худ.фільм «Король кікбок-серів-3. Останній нокда-ун».

05.05 Худ.фільм «Дуенья».

06.30 Мультфільм.

06.35 Мультсеріал «Злюки боб-ри».

ГРТ

08.00 Новини.

08.05 Телеканал «Доброго ран-ку».

09.00 Новини.

09.15 Телеканал «Доброго ран-ку».

10.15 Серіал «Інспектор Деррік».

11.15 Серіал «Сімейні пута».
12.00 Новини (із субтитрами).
12.15 Серіал «Зупинка на вимо-гу-2».

13.10 Серіал «Тіні зникають опівдні».

14.05 Великі батьки.

14.35 КОАПП.

15.00 Новини (із субтитрами).

15.15 Худ. фільм «Світло у вікні».

16.50 Прискорена допомога-2.
17.15 «Народ проти». Телегра.
18.00 Новини.
18.20 Сміхопанорама.
18.55 «Сралаш».

19.05 Серіал «Інспектор Деррік».

20.10 Серіал «Сімейні пута».

21.00 Час.

21.35 Серіал «Зупинка на вимо-гу-2».

22.30 Велике прання.

23.30 «З легкою парою!» У гос-тях у М.Євдокимова.

00.00 Нічний «Час».

00.15 Серіал «Тіні зникають опівдні».

01.05 Е.Радзинський. «Як заги-нути Наполеоном». Частина 3.

01.40 Нічна зміна.

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!

07.45 Серіал «Каменська-2».

Фільм 1 «Украдений сон». 2 серія.

08.50 Моя сім'я.

09.50 Вісті. Чергова частина.

10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.20 Вісті.

10.20 Серіал «Закон».

11.25 Прем'єра. Ток-шоу «Ціна успіху».

12.30 Москва — Мінськ.

12.45 Вісті — Москва.

13.20 Вісті — спорт.

13.25 Що хоче жінка.

14.25 Серіал «Дикий янгол. По-вернення».

15.20 Серіал «Прості істини».

16.20 «Ірина Скобцева. Життя Дездемони». Док. фільм із циклу «Світло зірки».

17.20 Вісті — Москва.

17.50 Серіал «Злодійка».

18.50 На добраніч, малята.

19.35 Вісті — Москва.

19.55 Серіал «Каменська-2».

Фільм 1 «Украдений сон». 3 серія.

21.05 Серіал «Закон».

22.35 Худ.фільм «Замовлений убивця».

00.25 «Кінескоп» із П.Шепотин-ником. Кінофестиваль у Локарно.

00.25 «Кінескоп» із П.Шепотин-ником. Кінофестиваль у Локарно.

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сьогодні.

05.05 Ранок на НТБ.

05.12, 06.12, 07.12 Преса.

05.15, 06.15, 07.15 Економіка.

05.20, 05.55, 06.50, 07.40 Гості.

05.35, 06.35 Кримінал.

05.40, 07.20 Стиль.

05.50, 06.45 Про запас.

06.20 Далекі країни.

06.40 Авто.

07.35 Дозвілля.

08.00 Серіал «Піски часу». 2 серія.

09.25 Квартирне питання.

10.00 Екологічна «Середа».

10.20 «Ви будете сміятися!» А. Трушкін.

11.20 Кримінал.

11.35 «Жіночий погляд» О.Пушкіної.

12.00 Серіал «Вона написала убивство». 3 серія.

13.05 Принцип «Доміно».

14.40 Кримінал.

15.30 Серіал «День народження Буржуя-2». 2 серія.

16.30 Худ. фільм «Граф Монте-Крісто». 4 серія.

17.40 Кримінал.

18.35 Серіал «Вулиці розбитих ліхтарів». «Лікарська таємниця».

19.45 Серіал «День народження Буржуя-2». 3 серія.

21.35 Серіал «Троє».

22.30 Серіал «Вулиці розбитих ліхтарів». «Замовник».

23.35 Гордон.

00.25 Худ. фільм «Перевірка на виживання».

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.15 Для тих, хто вдома.
09.30 Одвічні істини.
09.35 Не все так погано...
10.05 Серіал «Магія кохання».
11.00 Новини.
11.25 Мультсеріал «Робін Гуд».
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»

12.00 У дні шкільних канікул. Муз.фільм-казка «Мелодії старого замку».

12.30 Цвіт папороті.

12.50 Ретро-альбом.

13.00 Для тих, хто вдома.

13.15 Регіон. Крим.

13.40 Закон є закон.

15.00 Новини.

15.15 Для тих, хто вдома.

15.25 Мультсеріал «Робін Гуд».

15.50 Студія «5».

16.20 Бізнес за правилами.

16.50 Закон є закон.

17.00 Новини.

17.15 У світі хороших новин.

17.40 Серіал «Магія кохання».

18.30 Саме той.

19.00 Новини.

19.10 Худ.фільм «Люди і звірі». 2 серія.

Як Євросуд і наш уряд

(Початок на 1-й стор.)

Перефразовуючи Тараса

У Тараса Шевченка є глибокодумний вислів: «На нашій, не своїй землі». Вкладники колишнього Ощадбанку можуть тепер сміливо перефразовувати Тарасові слова: наприклад, «наші, не свої заощадження», або ще якось в тому ж сенсі. Ідея належить українському уряду.

Усе досить просто: офіційному Києву вдалося довести, що власне вклади громадян, зроблені ними за часів СРСР, і ті кошти, що фігурують на компенсаційних рахунках, — це дві різні речі. І, маючи права на перші, громадяни абсолютно безправні щодо других. Уряд переміг, незважаючи на те, що аргументація самих вкладників була чітка й логічна: люди не

можуть отримати у банку свої вклади, тоді як банк, згідно з договором між ним та вкладником, зобов'язаний повернути їх за першою вимогою; держава є гарантом зобов'язань банку і відповідальною за долю вкладів, проте в односторонньому порядку обмежила права вкладників як сторони договору; відтак вкладники потерпіли від невикраданого втручання в здійснення їхнього права на недоторканність майна, що гарантується статтею 1 протоколом 1 Європейської конвенції з прав людини.

Ось витяги з рішення Суду, де переказується позиція української влади: «Уряд підкреслює, що навіть попри те, що ці вклади зазнали значного знецінення, вони **ніколи не піддавалися експропріації чи арешту, і не існують жодних перешкод для то-**

го, щоб заявники могли їх забрати в будь-який час з урахуванням відсотків. Як стверджує уряд, це право гарантоване їм як відповідними положеннями старого закону про банківську діяльність, так і нинішнім положенням». І далі: «З другого боку, на думку уряду, **заявники не мають жодних прав власності на активи компенсаційного рахунку, які щорічно виплачуються державою в залежності від можливостей державного бюджету і в такий спосіб** **аби дотримуватися інтересів інших категорій вкладників і суспільства в цілому**». Тобто виходить: те, що людина вклала до 1992 року, є її майном і вона може піти зі старою ошадкнижкою в банк і все це забрати, а компенсаційні рахунки — це, власне, бюджетні гроші, такий собі жест доброї волі з боку традиційно

чужині до громадян української держави.

— Справді, Європейський суд слідом за урядом України подивився на проблему так: де ж виникає право власності відповідно до статті 1 протоколу 1 Європейської конвенції з прав людини? — пояснила «ГУ» архітектор урядової концепції, уповноважений у справах дотримання Європейської конвенції із захисту прав людини Міністерства юстиції Валерія Лутковська. — Людина приходить у банк, здає гроші до каси, отримує ордер і запис у книжці, що підтверджує: на її рахунку з'явилися такі-то гроші. Саме такі ошадні книжки мали вкладники Ощадбанку СРСР, гроші на тих рахунках справді були і залишаються їхньою власністю. Але потім відбулася заміна радянських карбованців на купоно-

карбованці, була страшенна інфляція... Врешті, після грошової реформи купонокарбованці на рахунках були переведені в гривні за затвердженим тоді курсом, але, в результаті знецінення за часів купонокарбованців, ті тисячі, що були на книжках за радянських часів, перетворилися на копійки. Отож вийшло: на тих рахунках тепер по 40, 70, 90 копійок. Кожен справді може піти це забрати, ніхто не заважає. Проте у листопаді 1996 року Верховною Радою було прийнято закон № 537/99 «Про гарантії держави щодо відшкодування вкладів українських громадян». І вклади, які мали громадяни за станом на 1 січня 1992 року, були проіндексовані у співвідношенні 1 карбованець до 1,05 гривні. Суть цього закону, якщо сказати вустами держави, така: я готова добровіль-

но компенсувати вклади і віддати ці кошти громадянам, але в тому порядку, який сама визначу. Тобто, компенсаційні книжки не дають громадянам право власності — вони дають лише право на отримання цих коштів за певних умов.

Цинізм чи милосердя?

Що ж, Європейський суд з прав людини такі аргументи цілком задовольнили. «Суд констатує, що скарга заявників стосується двох типів коштів, на які вони претендують: з одного боку, власне заощаджень, тобто коштів, які були фактично покладені заявниками в банк, незалежно від їхньої реальної вартості, і з другого боку — бюджетних коштів, що їх виплачує держава в порядку індексування згаданих вкладів відповідно до закону... Суд констатує при цьому, що основ-

Рівність сторін:

На прохання редакції ситуацію прокоментувала віце-президент Спілки адвокатів України, голова Консультативного бюро з прав людини САУ **Ольга ЖУКОВСЬКА**.

Дивний вибір

Досить прикметно, як у цій справі представляли сторони. Відомо, що предметом розгляду суду були скарги двадцяти одного заявника. Проте дивно, що в цей «об'єднаний блок» заяв, які органи суду першими допустили до розгляду на предмет прийнятності, не увійшли аналогічні справи інших громадян — вкладників Ощадбанку. Саме ті справи, в котрих аргументи заявників були ретельно обгрунтовані з правової точки зору. Хоча принаймні по одній з них адвокатом заявника порушувалося питання про прискорення процедури та об'єднання цієї справи із зазначеними двадцятьма однією: для того, щоб суд міг ознайомитися з серйозними правовими аргументами, підготовленими адвокатом. А не лише з емоційним закликом до справедливості, що лунав зі сторінок заяв необізнаних у праві, старих, немічних, скривджених громадян, які взялися самотужки воювати з гігантським вітряком в особі держави, наївно вважаючи: їх болю та відчаю вистачить для визнання того, що з ними було скоєно, пограбуванням.

Здається, тут би суду й скористатися з нагоди глибше і всебічніше вивчити аргументи в такій вочевидь складній з правової точки зору справі. Адже одним з наріжних принципів справедливого судочинства, передбачених статтею 6 Європейської Конвенції з прав людини, є рівність можливостей сторін. За порушення цього принципу «тяжка доля» Європейського суду не раз карала держави, що не виявляли до нього (принципу) достатньої поваги. Тож логічно було б чекати, що Європейський суд з прав людини принаймні сам дотримається цього в своєму судочинстві. Тим більше, в даному випадку

стало очевидно, що про рівність не може бути й мови: держава представлена могутнім юридичним апаратом (який у цій справі, як, мабуть, в жодній іншій, послужливо подавав суду численні можливі й неможливі аргументи на виправдання цілковитої безвідповідальності держави), а заявники — не мали навіть адвокатів, що могли б на рівних боротися з державною казуїстикою.

Але сподівання на об'єднання справ виявилися марні. Цього не дочекався ні заявник, ні адвокат, який про це ставив питання. Та й, зрештою, взагалі ніякої відповіді на їх клопотання протягом більш як року не надійшло. Навряд чи це пошук істини в умовах рівності сторін. Мало того, **спроба Спілки адвокатів надати безоплатну допомогу комусь з обраних судом 21 заявника наштовхнулася на відмову повноважного представників Міністру «розсекретити» дані про них з посиланням... на їхні ж інтереси!** Тож коли стало зрозуміло, що «справа 21» так і залишиться ізольованою від адвокатської допомоги, Спілка адвокатів України порушила питання перед головою Європейського суду про допуск її до цієї справи як третьої особи і запропонувала суду аргументи на користь визнання зазначених заяв прийнятними. Доводи ми виклали офіційною мовою суду — англійською, з тим, щоб вони були доступні для всіх членів судової палати. При цьому Спілка адвокатів наголошувала: у справі є очевидний дисбаланс в інтенсивності правової аргументації з боку заявників та уряду. Отож несправедливим буде полишити урядові доводи безгідних правових заперечень, яких є чимало і які викладали адвокати по інших подібних справах. Та, здається, у рівноправному діалозі зацікавленості не було. Клопотання Спілки

залишили без задоволення, а ту його частину, яка стосувалася долучення до справи відповідної правової регламентації, — без відповіді. Єдиним наслідком стало... втаємничення процедури розгляду справи. На момент, коли, як з'ясувалося, питання прийнятності (чи, радше, неприйнятності заяв) було вже розглянуте, посадовці суду продовжували гіпотетичне обговорення з представниками САУ питання, за яких умов позиція САУ могла б бути вислуханою судом! **Все це мимоволі викликає враження, що справа надто заполітизована, і до нормальної продуктивної правової дискусії, якої заслуговували заявники, не дійшло зовсім не випадково.**

Не знаю, чи святкує наш уряд перемогу над своїми громадянами. Думаю, що з професійної точки зору нема чого святкувати, адже невелика честь в умовах відсутності спротиву викладати притягнуті за вуха аргументи, які не витримали б жодної критики в умовах фахової полеміки. У цій нерівній боротьбі загублено головне — рештки довіри громадян до рідного істеблшменту, котрий повівся в цій судовій справі відверто вороже відносно своїх пересічних співвітчизників і діяв вочевидь заангажовано, аж до меж заперечення рішення Конституційного Суду України зі спірного питання.

Що не захотіли почути в Страсбурзі

На мою думку, не прикрасило згадане рішення й практику самого Європейського суду, адже обгрунтування рішення вражає своєю слабкістю, односторонністю, а де в чому — й абсурдністю. Справді, з одного боку, суд визнав: поняття «майна» в сенсі статті 1 протоколу № 1 до Конвенції про захист прав та основних свобод людини може охоплювати і фактичне майно, і майнові цінності, зокрема й боргові вимоги. Суд виз-

нає, що «початкові вклади заявників безперечно становлять «майно». З другого боку, суд твердить, що начебто заявники можуть безперешкодно забрати ці кошти, а от кошти, які відповідають проіндексованій вартості вкладів, — це вже, мовляв, власність держави, і на них заявники права не мають.

Проте це цілковита нісенітниця! Адже гроші — це не індивідуально визначене майно, а майно, визначене родовими ознаками. Вклади не зберігалися у горщиках з написом на зразок «горщик Іваненка», заритих під грушею в садочку, і не були іншим чином індивідуально визначені. Вони були здані на зберігання Ощадбанку під гарантію їх повернення з боку держави як гаранта — тобто, під грошове зобов'язання повернути борг. Байдуже, з яких джерел. Гроші — у сенсі грошові купюри, що надійшли від кожного вкладника, надалі надходили в обіг і брали участь у функціонуванні грошово-кредитної системи держави. Держава прийняла на себе згідно зі статтею 384 Цивільного кодексу роль гаранта грошових зобов'язань Ощадбанку повернути вклади. Цю норму не було ні змінено, ні скасовано в умовах грошової реформи. До того ж аналогічне зобов'язання цивільно-правового характеру незалежна Україна підтвердила в статті 39 Закону України «Про банки і банківську діяльність». Відповідно держава була і є суб'єктом боргового зобов'язання, яке виникло через відмову чи то неспроможність Ощадбанку виконати грошові зобов'язання перед вкладниками. І вона мала їх виконати. Звичайно, з бюджетних коштів. З яких же ще коштів може виконувати держава свої грошові зобов'язання?!

Отже, суд увійшов в очевидну суперечність з власною тезою про те, що боргові зобов'язання є майном у сенсі ст. 1 протоколу № 1, коли визнав водночас, що заявники не є жертвою порушення ст. 1 протоколу № 1. **Бо ж як-**

Одного поля ягоди

ДО РЕЧІ

Тим часом деякі мешканці Києва отримують із ЖЕКів цікаві документи під назвою «Претензія про відшкодування боргу за квартирну плату та комунальні послуги». Що ж пише сама держава? Ось витяги з одного листа: «Нагадуємо вам, що згідно зі статтями 4 та 151 Цивільного кодексу України цивільні права і обов'язки виникають з підстав, передбачених законодавством. З огляду на зобов'язання одна особа (боржник) зобов'язана вчинити на користь іншої особи (кредитора) певну дію, як-то: сплатити гроші, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку... У Вас, як у мешканця будинку, виникло зобов'язання з підстав, передбачених законодавством, зі сплати комунальних послуг та експлуатаційних витрат на користь державного комунального підприємства... Згідно зі ст.216 ЦК України, зобов'язання припиняється виконанням, проведеним належним чином, тобто сплатою боргу... Попереджаємо Вас, що у випадку несплати цієї суми ми будемо змушені направити до суду заяву з позовними вимогами. Але в цьому випадку сума Вашої заборгованості (ціна позову) буде збільшена». Далі боржникові детально роз'яснюються сам механізм збільшення суми і всі наслідки її несплати — аж до виселення боржника з квартири і продажу останньої «з молотка». Ефектні й грамотні методи, чи не так? Але чому б державі не задіяти такі принципи і у відносинах із вкладниками Ощадбанку — попродавати шикарні авто чиновників, зменшити загальні витрати за державний апарат, на реконструкції, різноманітні шоу... Ситуації ж із заборгованістю держави перед вкладниками і заборгованістю громадян перед комунальними службами — одного, як-то кажуть, поля ягоди.

Мал. Вікторії КОЗЛОВОЇ.

порозумілися

ним предметом заяв є можливість одержання проіндексованих коштів, — йдеться в рішенні. — Щодо... початкових вкладів заявників, Суд вважає, що вони незаперечно становлять «майно», яке належить їм згідно зі статтею 1 протоколу 1. З цього приводу Суд зазначає, що не заперечується, що заявники можуть забрати ці кошти разом з відповідними процентами, якщо забажають. Проте з матеріалів справ не випливає, що хтось із них насправді скористався з цього права. Навпаки, деякі заявники твердять, що не мають потреби в початкових вкладах, наполягаючи на тому, що основним предметом їхніх заяв є можливість одержати проіндексовані суми. За цих обставин та тією мірою, якою заяви стосуються повернення власне вкладів, Суд вважає, що заявники не мо-

жуть вимагати кваліфікувати їх як «потерпілих» згідно зі статтею 34 Конвенції».

Ми, схоже, опинилися перед складним вибором: чи вкотре дивуватися цинічності української влади, чи палко їй дякувати за милостиню у вигляді компенсаційних рахунків? Кожен може вирішити самостійно. Проте рішенням Європейського суду були, очевидно, вельми здивовані й самі українські урядовці. Адже в жовтні минулого року Конституційний суд України, проаналізувавши (за поданням Уповноваженого ВР з прав людини Ніни Карпачової) згаданий вище закон № 537/96, роз'яснив: проіндексовані й відновлені вклади визнаються об'єктом права власності. Тобто, виходить, Європейський суд своїм рішенням перекреслив

роз'яснення КСУ. «Це нормальне явище у практиці Євросуду, коли його рішення не збігаються з рішеннями національних судів», — стверджує Валерія Лутковська. Вона також відкидає припущення про те, що українською владою на Страсбург чинився політичний тиск: «Про це можна було б казати, якби не було рішення КС України. Але ж як можна тиснути на міжнародний суд, коли свій національний ухвалив рішення, що компенсаційні рахунки є власністю?»

Існує ще одна деталь. Практика роботи Європейського суду — прецедентна, і липнєве його рішення (ухвалене, до речі, одностайно, серед суддів був і представник України Володимир Буткевич) практично зводить нанівець шанси решти вкладників ко-

лишнього Ощадбанку, які подаватимуть до Страсбурга відповідні заяви. Хіба що хтось знайде принципово інші аргументи. Така от безперспективність.

Проте це аж ніяк не означає, що українським громадянам слід робити загальні негативні щодо Євросуду висновки. До Страсбурга звертатися треба, проте кваліфіковано, принаймні — ретельно ознайомившись з Європейською конвенцією з прав людини, а ще краще — скориставшись допомогою обізнаного з практикою Євросуду юриста (до речі, жоден з тих вкладників, чії заяви було відхилено, не мав адвоката). Адже очевидно, що там, де йдеться про права людини, українські громадяни мають серйозного опонента — власну державу.

Анатолій
МАРЦИНОВСЬКИЙ.

гасло чи реальність?

що слідувати логіці Суду, то виходить: скажімо, коли громадянин А. позичив громадянинові Б. 100 гривень, то він має право вимагати повернення лише тієї самої купюри (купюр), котрі він вручив Б., а от на погашення боргу з грошей, що лежать в іншій кишені піджака Б., А. вже права не має! Дуже дивно зустріти логічну побудову на кшталт рішення такого поважного органу, як Європейський суд з прав людини. Коли уряд твердив, а суд погоджувався, що начебто щодо «компенсаційних коштів» виникли якісь нові зобов'язання, що не стосуються первинних внесків, вони обидва знехтували тим очевидним фактом, що попередні зобов'язання держави, котрі випливали з договору про збереження внесків, не були жодним чином припинені в законний спосіб. Закон «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України» не впливає на таку правову оцінку спірної проблеми. Адже припинення боргового зобов'язання законодавчим актом не передбачено в правовій системі України. Зазначений закон жодним словом не говорить про припинення цих зобов'язань. Фразеологія закону також підтверджує, що насамперед цей документ визнає: держава зобов'язана гарантувати збереження та відшкодування реальної вартості внесків громадян (тобто реальне виконання зобов'язань, що існували раніше), а вже потім визначити спосіб, в який це буде зроблено.

Оскільки зобов'язання держави, що виникли з договорів про внески, не були припинені, Закон «Про державні гарантії...» може інтерпретуватися тільки як такий, що уточнює спосіб виконання цих зобов'язань, а не такий, що породжує якісь нові зобов'язання. Через те, що права, закріплені цим законом, передбачені лише стосовно осіб, які уклали договори з Ощадбанком, і в кінцевому підсумку прив'язані до розміру первинних внесків. Очевидно, що обов'яз-

ки держави за цим законом є складовою боргових зобов'язальних правовідносин, що виникли раніше стосовно первинно внесених громадянами внесків. До речі, саме таку оцінку спірних правовідносин у своєму висновку на конституційне подання Уповноваженого з прав людини Верховної Ради України до Конституційного Суду дала й найвидатніший український цивіліст Н. Кузнецова. Фактично ця позиція була підтверджена свого часу й Україною в тексті угоди «Про принципи та механізм обслуговування внутрішнього боргу колишнього СРСР», де йдеться саме про «борг» — тобто про дійсне, неприпинене зобов'язання перед громадянами.

Який же правовий висновок з очевидністю випливає зі сказаного? Боргові зобов'язання держави перед вкладниками не були припинені, отже, вони є дійсними. Одностороннє зняття з себе цивільно-правового зобов'язання для жодного з суб'єктів права нашим законодавством не передбачається.

У разі невиконання цивільно-правового зобов'язання боржник несе певну відповідальність (ст. 203 ЦК), і у кредитора, відповідно, є майнове право отримати борг. Причому згідно зі ст. 212 ЦК, «боржник не звільняється від відповідальності за неможливістю виконання грошового зобов'язання».

Отож очевидно, що за умови належного правового аналізу спірних правовідносин первинні зобов'язання держави перед вкладниками є не припиненими, і держава має за них відповідати. Відмова держави від виконання покладених на неї зобов'язань, дуже прозоро зауважена в Законі «Про державні гарантії...», є не чим іншим, як зловживанням державою збогом в її особі суб'єкта цивільно-правових відносин і законодавчих повноважень. Всіма цими аспектами Європейський суд знехтував без вагомих причин. Суд також явно неточно витлумачив ситуацію в тому сенсі, начебто заявники намагаються руками суду подолати наслідки інфляції, подолання їх, мовляв,

не охоплюється ст. 1 до протоколу № 1 Європейської Конвенції з прав людини. При цьому не було враховано, що, по-перше, сама держава визнала, на якому рівні мають бути виконані зобов'язання перед вкладниками — Закон «Про державні гарантії...» встановив його з розрахунку 1 крб. = 1,05 грн. Отже, монетарний обсяг зобов'язань визначено досить певно самим боржником. Цей рівень є нижчим, ніж реальна вартість первинних внесків, але заявники на більше і не претендували. А, по-друге, насправді відбулося не часткове знецінення внесків, а повне позбавлення вкладників їхнього майна. Адже замість еквіваленту тисяч доларів їм пропонують отримати... декілька копійок. Проте по інших справах Суд наголошував, що навіть за умови правомірного (а не протиправного, як у цьому випадку) позбавлення майна власник має право на справедливую компенсацію. Чи ж віднині Суд вважає копійки належним грошовим виразом справедливості?

ЦЕ ЦІКАВО

Чотириногі рятувальники

Близько 300 собачих скульптурних портретів у натуральну величину стоять на вулицях Нью-Йорка, закликаючи перехожих віддати данину шани чотириногим рятувальникам. Ця акція приурочена до майбутньої річниці подій 11 вересня. Організатори планують продати скульптури і передати виручені гроші рятувальним командам.

Матадори від'їжджають

Гордість Іспанії — знаменита корида, що відіграє надзвичайно важливу роль у соціально-культурному житті країни, переживає нелегкі часи. Нині в Іспанії працюють близько 20 високооплачуваних матадорів, які беруть участь у більшості місцевих турнірів. Друга численна група (до 200 осіб) — це менш відомі та досвідчені матадори з провінції, які мріють потрапити колись до групи обраних. Останнім за рік вдається брати участь в одній — зонайбільше чотирьох коридах. Як повідомляє ІТАР-ТАКС, на відміну від високооплачуваних матадорів, які заробляють до 55 тис. євро за одне видовище, провінціали змушені перебиватися випадковими заробітками і підробляти на стороні.

Таке становище негативно позначається на їхньому професіоналізмі. Відсутність належного досвіду і, як наслідок, можливості розвивати свою майстерність змушують багатьох матадорів укладати контракти з імпресаріо з Мексики, Еквадору, Колумбії, Венесуели, Перу і від'їжджати до цих країн для виступів на турнірах.

Захищай китайське

Китайська влада вводить украй спірний закон, що захищає авторські права. Як повідомляє НТБ, він передбачає переслідування виготовлювачів підробок, які експлуатують відомі торговельні марки. Список брендів, захищених законом, налічує близько 200 позицій, проте серед них немає Sony, Nike, IBM та інших всесвітньо відомих марок. Китайські законодавці потурбувалися виключно про місцеві торговельні марки на кшталт пива Tsingtao, сигарет Hongtashan і побутової техніки Haier. Експерти оцінюють це як захід, націлений лише на підвищення впізнавання місцевих брендів.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Берлін

Заручників звільнено

Фото АП.

У столиці Німеччини у вівторок увечері поліція звільнила заручників, яких було захоплено в приміщенні посольства Іраку. Під час операції обидва заручники, серед яких — уповноважений у справах Іраку у ФРН Шаміль Мохаммед, дістали легкі поранення. Злочинці заявили, що виступають проти іракського лідера Саддама Хусейна. Відповідальність за акцію взяла на себе досі невідома «Демократична іракська опозиція в Німеччині».

На знімку: бійці спецназу готуються штурмувати посольство.

■ Київ

Узбецьке новосілля

На вулиці Володимирській у Києві відкрилося нове приміщення Посольства Узбекистану в нашій країні. На його реконструкцію витрачено 14 млн. гривень із державного бюджету України. Виступаючи на урочистій церемонії відкриття, посол Узбекистану Шамансур Шахалілов висловив задоволення якістю проекту і будівельних робіт з реконструкції будинку, зазначивши, що українські будівельники виконали всі побажання узбецької сторони.

■ Москва

Теракт чи недогляд?

У російській столиці тривають пошуково-рятувальні роботи на місці вибуху, що стався в ніч на середу на вулиці Корольова. Щонайменше семеро осіб загинули, серед них — троє дітей. У п'ятиповерхівці повністю зруйновано під'їзд. Причиною вибуху, ймовірно, став витік побутового газу. Втім, правоохоронці цілком припускають і теракт.

■ Баку

Опозиція проти референдуму

У столиці Азербайджану представники опозиційних партій провели у вівторок акцію протесту проти запланованого на 24 серпня референдуму щодо змін до Конституції країни (які, зокрема, стосуються порядку обрання президента і парламенту). Учасники демонстрації ухвалили резолюцію, в якій закликали населення Азербайджану бойкотувати плебісцит.

■ Газа

Операція в таборі біженців

Ізраїльські танки за підтримки вертольотів здійснили операцію в таборі палестинських біженців у місті Хан-Юніс у секторі Газа. В результаті рейду шістьох палестинців поранено, один загинув під час руйнування будинків, що, на думку ізраїльських військових, могли бути використані терористами як вогневі точки.

■ Пекін

Загроза повені

У Китаї в центральній провінції Хунань оголошено надзвичайний стан. Через зливи величезне озеро Дунтінху площею дві з половиною тисячі квадратних кілометрів становить загрозу для мільйонів людей, які живуть на його берегах. Тисячі військовослужбовців і робітників цілодобово укріплюють навколо Дунтінху загородження.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств. ▼

Захист чи переділ?

У судах України триває слухання справ за позовами «доброзичливців», акціонерів закритих акціонерних товариств про визнання статутів цих товариств недійсними в тій частині, де ці статuti надають пріоритетне право на придбання акцій цих товариств їх акціонерам та самим товариствам. Чи справді ЗАТ порушують одне з основоположних прав людини — право власності, розмірковує народний депутат України Євген ЖОВТЯК.

В Україні триває великомасштабна кампанія, розв'язана бізнес-структурами із сумнівним походженням капіталу, зі зкуповування акцій ЗАТ, які працюють найефективніше, на порушення Закону України «Про господарські товариства» та статутів цих товариств. Підтримку своїм незаконним діям грошові мішки хочуть знайти в судах, ініціювавши позови про визнання статутів закритих акціонерних товариств недійсними, бо вони буцімто порушують право власника вільно розпоряджатися своєю власністю, тобто акціями. При цьому апелують до того, що право власності священне і гарантується Конституцією та міжнародним правом.

Але чи є право власності абсолютним, чи закон усе-таки може накласти на власника певні обмеження? Наприклад, забороняти власникові рушницю стріляти у лю-

дей або продавати її особам, які не мають права володіти вогнепальною зброєю, навіть якщо ці особи запропонують хазяїнові рушницю дуже привабливі умови.

І саме досвід західних демократій переконує, що на власника законом може бути накладено безліч обмежень і в користуванні, і у відчуженні власності. Наприклад, у більшості цивілізованих країн власник будинку може його позбутися, якщо він не дотримується встановлених мерією стандартів зі стану трави на газоні поряд із своїми приватними(!) вікнами, на своїй приватній(!) земельній ділянці. Якщо власник нерухомості не реагує на нагадування мерії про необхідність підстригання трави на газоні — це за нього зроблять комунальні служби міста, виславивши рахунок за роботу з вельми непривабливими розцінками за неї. А якщо власник(!) газону не розрахується,

Аргон... Як багато в цьому слові!

НА ЗДОБУТТЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРЕМІЇ УКРАЇНИ

Вважаємо, немає потреби докладно зупинятися на значенні аргону в сучасному машинобудуванні — без нього просто неможливі зварювання алюмінієвих і титанових сплавів, нейтрізуючих сталей, низка металургійних процесів, що забезпечують матеріалами атомну енергетику, ракетобудування, виробництво обчислювальної техніки... Тому, якщо в галузі технології промислового видобутку аргону сказане нове слово, воно заслуговує на загальну увагу.

Подана на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки «Розробка методу і створення спеціального обладнання для отримання особливо чистого аргону способом низькотемпературної ректифікації і впровадження в промислове виробництво» є закінченою цілісною працею, що включає всі основні етапи — від теоретичних основ до промислового впровадження. Робота є підсумком більш як 30-літньої праці колективів фахівців ВО «Південмаш» (Дніпропетровськ) і АТ «Кисеньмаш» (Одеса).

Автори поданої роботи знайшли, на наш погляд, найраціональніші в теоретичному і прикладному плані наукові й інженерні розв'язання наявної проблеми, проблеми давньої і такої, що не знаходила практично значущого рішення. Мова йде про єдиний кріогенний процес промислового виробництва чистого аргону — інертного газу, що вилучається, як правило, з атмосферного повітря під час його розділення для отримання кисню й азоту в кріогенних установках. Тривалий час єдиний кріогенний процес не міг бути практично реалізований через труднощі розділення аргону і кисню — цьому перешкоджає природний чинник: близькість температур нормального кипіння цих речовин.

Досі, як відомо, світова практика отримання чистого аргону передбачає два етапи — отримання сирого аргону методом низькотемпературної ректифікації потрійної суміші азот-аргон-

кисень і подальше очищення сирого аргону від азоту і кисню. Для очищення аргону від азоту традиційно використовують той же метод низькотемпературної ректифікації, що і для отримання сирого аргону з повітря. На відміну від цього, для очищення сирого аргону від кисню застосовують інші за фізичною суттю процеси — каталітичне гідрування (хімічне скріплення кисню воднем у присутності каталізаторів) і адсорбцію (вибіркове поглинання кисню з аргону спеціальними поглиначами-адсорбентами).

Використання методу каталітичного гідрування для очищення сирого аргону від кисню пов'язане з відомими недоліками, такими, як застосування вибухонебезпечного водню, не кажучи вже про високу енергоємність процесу. Крім того, для ведення цього процесу потрібен доволі дорогий платиновий або паладієвий каталізатор, активність якого прямо залежить від стехіометричного співвідношення між масою кисню і водню. За надлишку кисню активність каталізатора істотно знижується, тому створюють надлишок водню, від якого потім аргон також треба очистити. Сам метод каталітичного гідрування екологічно небезпечний, бо спричиняє забруднення навколишнього середовища продуктами виробництва електролізного водню і пов'язаний з негативним впливом на здоров'я обслуговуючого персоналу.

Метод періодичної адсорбції, використовуюва-

то в судовому порядку буде накладено стягнення на майно. От вам і священне право приватної власності.

Та повернімося до наших закритих акціонерних товариств. Більшість із них було утворено у процесі сертифікатної приватизації шляхом викупу майна підприємства за майнові сертифікати працівників цього підприємства. При цьому («nota bene») прав власника майнового приватизаційного сертифіката ніхто не порушував! Він міг за свій приватизаційний сертифікат придбати акції будь-якого підприємства, яке виставлялося на приватизацію через центр сертифікатних аукціонів, міг вкласти у приватизацію підприємства, на якому працює, а міг узагалі нікуди не вкладати. Так само, як трудовий колектив, що скористався правом викупу свого підприємства, міг піти на створення будь-якої форми господарського товариства, передбаченого законом. Більшість таких колективів на загальних зборах (конференціях), утворених із працівників товариств, купувши, одностайно(!) проголосували за обрання організаційно-правової форми закритого акціонерного товариства.

З тими правами, обов'яз-

ками і обмеженнями (згадайте «священне» право власника газону позбутися своєї нерухомості, якщо висота трави перевищує визначену мерією), які встановлені законом.

Отож не хвилюйтеся, пано-ве товстосуми! Ніхто права власників акцій ЗАТ не порушував. Вони добровільно взяли на себе зобов'язання у разі виходу з товариства пропонувати свої акції спочатку членам цього товариства.

І ніякої колізії між Законом «Про власність» та Законом «Про господарські товариства» немає!

Просто власник акцій ЗАТ добровільно(!), створюючи таке товариство, делегував загальним зборам акціонерів право прийняття рішення про продаж акцій товариства стороннім особам.

Якщо хтось хоче придбати акції, контрольний пакет акцій чи всі акції ЗАТ, то він повинен запропонувати акціонеру умови, привабливі з точки зору їх більшості. Тільки тоді загальні збори (і це їхнє законне право!) освящать таку угоду. Іншого законного шляху немає.

Хочеться вірити, що суди стануть на бік закону, а не товстосумів із капіталами сумнівного походження.

Валерій Питула

на чистота процесів розділення повітря методом ректифікації очевидна.

Авторам вдалося знайти схемні рішення установок, що реалізують єдиний процес низькотемпературної ректифікації під час розділення повітря з вилученням аргону високої чистоти, виготовати, випробувати і впровадити у виробництво такі установки. Цінність способу отримання чистого аргону методом низькотемпературної ректифікації на всіх етапах визнано і засвідчено патентною пріоритетністю в таких країнах, як США, Великобританія, Франція, Німеччина та інших.

З огляду на високий науковий і прикладний потенціал роботи, можна, безперечно, вважати, що вона заслуговує присудження Державної премії України в галузі науки і техніки.

Користуючись нагодою, вважаємо своїм обов'язком зазначити, що комплекс робіт з вивчення властивостей аргону і його сумішок, вилучення, очищення, зберігання і транспортування аргону протягом кількох років виконували наукові працівники і викладачі кафедри кріогенної техніки Одеської державної академії холоду. Це знайшло відображення в монографії професора В. Олексієва і його співробітників — доцентів А. Поберезкіна і В. Лося «Обладнання для виробництва аргону».

Радує, що серед авторів роботи, поданої на здобуття Державної премії України, є відомі фахівці в галузі низькотемпературної техніки — М. Васильєв, І. Горенштейн і В. Жигіль, випускники нашої академії.

Валерій ПИТУЛА, доктор технічних наук, професор, ректор Одеської державної академії холоду, академік Міжнародної академії холоду, академік Російської академії холоду. В'ячеслав НАЄР, доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки, лауреат Державної премії України.

У НОМЕР

Президентові України Л. Кучмі

Відкритий лист трудового колективу ВАТ «Славутський руберойдовий завод»

Причинами, що змусили звернутися до Вас, стали безпрецедентне нехтування інтересами трудового колективу провідного підприємства галузі та повне ігнорування закону людьми, які мали б його захищати. Багато вітчизняних підприємств були зруйновані в часи економічної кризи, але німи є свідками, як завод, що вистояв перед усіма негараздами і тепер наповнює державний бюджет, забезпечує робочими місцями сотні громадян України, знищують антизаконні дії чиновників, котрі за своїм фахом і посадами покликані стояти на сторожі закону. Саме процес знищення, економічної смерті сьогодні загрожує Відкритому акціонерному товариству «Славутський руберойдовий завод».

Протягом останнього місяця співробітники Управління боротьби з організованою злочинністю УМВСУ в Хмельницькій області втручалися в нормальну діяльність підприємства. 6 серпня працівники УБОЗ, порушуючи норми чинного законодавства, не пред'являючи жодних відповідних документів, не поставивши до відома прокуратуру, опечатали адміністративні приміщення заводу, а 9 серпня без належного процесуального оформлення, без визначення необхідності вилучили всю документацію та комп'ютерну техніку, що повністю блокувало роботу підприємства. Ініціаторами знищення заводу порушено кримінальну справу з абсолютно надуманих причин. На працівників та керівництво ВАТ здійснюється тиск з боку силових структур, про що є відповідні заяви у компетентні органи. У нас виникають логічні запитання: чому правоохоронці, завданням яких є боротьба з бандформуваннями, не займаються своїми безпосередніми функціональними обов'язками, а ведуть «боротьбу» з трудовим колективом? Чому справи стосовно фінансово-господарської діяльності ведуть саме вони? Чому УБОЗ не цікавиться тим, що лише за минулий рік ВАТ сплатило у бюджети всіх рівнів понад 3,5 мільйона гривень, а податкова адміністрація два роки поспіль висловлює нашому заводу подяку, як сумлінному платникові податків? Тим часом уже протягом двох тижнів вилучені документи та комп'ютери не повернено на завод, підприємство паралізоване і перебуває на межі знищення.

Отже, правове свавілля загрожує існуванню заводу, який вчасно виплачує своїм працівникам високу заробітну плату, бере участь у реалізації соціальних програм регіону. Загрожує заводу, який гідно витримав випробування економічною кризою, а нині може стати жертвою правового нігілізму.

Ми констатуємо, що окремі працівники МВС з відомих лише їм причин вирішили знищити наш завод шляхом вилучення документації, блокування роботи та порушення з невідомих нікому причин кримінальних справ. Ми, трудовий колектив ВАТ «Славутський руберойдовий завод», просимо Вас, людину, яка наділена найвищими повноваженнями в Україні, дати свою оцінку подіям, що відбуваються на нашому заводі, припинити безвідповідальні дії чиновників силового відомства, не допустити знищення провідного підприємства галузі, не залишити без роботи 220 працівників ВАТ і не прирікати наші сім'ї на зубожіння.

ФОТОФАКТ

В Українському домі столиці напередодні Свята незалежності відкрилася виставка, присвячена життю і творчості Михайла Грушевського.

Фото ЮРІЯ ВЕНТЕРЕЦА.

Мірило чеснот

(Початок на 2-й стор.)

Про високий рівень медичної допомоги свідчить те, що із травмованих померло у клініках лише двоє. Три унікальні операції зробили наші колеги — донецькі хірурги, які через особливості регіону мають більший досвід. Одну прооперовану хвору забрали на подальше лікування у Донецьк. Ми організаційно не готові до катастроф, а вони чатують на нас у техногенний вік. Життя змушує створювати в кожному регіоні Центри екстремальної медицини на взірць тих, що діють у Донецьку і Дніпропетровську. Прикро, що навіть військові медики в перші найгарячіші дні не були готові до екстремальної ситуації. Катастрофа довела, що медичним закладам Львова вкрай бракує технічного забезпечення: немає комп'ютерного томографа в лікарні швидкої медичної допомоги, лікувально-профілактичні заклади недостатньо забезпечено ультразвуковою та діагностичною апаратурою, зношеність санітарних машин становить понад 70 відсотків. Складна ситуація з кадрами: районні лікарні недоукомплектовані на 15 відсотків, бо молоді спеціа-

лісти не витримують таких умов праці і оплати — виїжджають у сусідні держави, йдуть у бізнес. Катастрофа ще раз показала проблему фінансування медицини: за мирних умов коштів на охорону здоров'я немає, а тут за один день знайшлися...

Заступник начальника обласного управління охорони здоров'я Павло Тертичний нині відповідає за розподіл гуманітарної допомоги, яка одразу почала надходити з усіх областей, держав Європи. Лікарі Українці перерахували свій одинокенний заробіток у фонд допомоги потерпілим. При облдержадміністрації створено комісію з обліку і розподілу гуманітарної допомоги. До складу комісії увійшли представники партій, депутати, члени сімей потерпілих. А в обласному управлінні охорони здоров'я діє робоча група під керівництвом Павла Тертичного, яка дає рекомендації з найефективнішого використання гуманітарки. Павло Тертичний, зокрема, переймається й питаннями митного огляду гуманітарної допомоги, адже це складна процедура. Щоправда, Держмитком зробив спрощену схему проходження вантажу.

— На сьогодні надійшла гуманітарна допомога на суму майже 700 тисяч гривень, — коментує Павло Тертичний. — Оперативно відгукнулася фармацевтична промисловість. Київський завод «Біофарм» надав дві тисячі флаконів з консервантами для зберігання крові. Надіслали ліки «Фармак-Дарниця» і Борщівський хімфармзавод. Із закордонних доброчинців першими відгукнулися іспанці, які привезли перев'язочні матеріали. Найбільшу допомогу надала сусідня Польща, де об'єднали зусилля і влада, і медики, і населення. Низку вантажів особисто супроводжували дипломати високого рангу. Зокрема, уповноважена у справах США в Україні Маша Йованич привезла нове сучасне обладнання на суму 41,7 тисячі доларів. Були й курйозні ситуації, коли через непоінформованість про нашу велику європейську державу і, попри всі проблеми, високий рівень медицини, деяким особам, котрі супроводжували гуманітарну допомогу, довелося червоніти.

Нарешті суспільство звернуло пильну увагу на лікарів-психотерапевтів. Створено шість спеціальних

бригад, які опікуються сім'ями. Найважчим і найвідповідальнішим для них був наступний день після трагедії, коли біля моргів і бюро судмедекспертизи родичі розпізнавали у «фрагментах» своїх рідних. Таким потрібна була допомога й підтримка на місці. Нині під постійною опікою психотерапевта подружжя, що втратило чотирьох членів сім'ї, батько двох загиблих дітей. У дитячому психоневрологічному диспансері перебувають 56 дітей. І не лише з тих, що були на левовищі. Достатньо було послухати розповіді, подивитися телепередачі, фотознімки в газетах. Медики вважають, що тривале транслявання страшних кадрів зробило свою чорну справу і спричинило не один психоемоційний зрив. До слова, в США після відомої вересневої трагедії на державному рівні було заборонено транслявати навіть художні фільми про авіакатастрофи. А тут, за словами керівників управління охорони здоров'я, вдалося порозумітися лише з державними каналами. Комерційні знехтували рекомендаціями.

Трагедія стала мірилом чеснот для всіх і кожного. За християнським звичаєм

Фото Укрінформу.

У міській дитячій лікарні.

принаймні на сорок днів слід було б схилити в тиші голови. Та навіть у день трагедії в одній із кнайп на проспекті Шевченка звучала весела музика. Виникають трагікомічні ситуації із розподілом матеріальної допомоги в сім'ях розлучених батьків. Один тато бурхливо запротестував проти того, щоб допомогу отримала його колишня дружина, яка й виховувала сина, і претендує на свою частку. У дітей-сиріт, які залишилися без батьків, враз знайшлося багато опікунів. Та їх кількість зменшилася, коли з'ясувалося, що допомога на дітей надходитиме по-

тапно, під контролем державних інституцій.

Ще довго пам'ять про трагедію буде індикатором цін і цінностей. Вдень і вночі біля станції переливання крові стояли донори, щоб здати кров. Наречений 20-річної Оксани М., яка дістала тяжку травму, взяв шлюб з коханою... в реанімації, після операції. Хірурги зробили все можливе, щоб юна дружина згодом стала на ноги і не була позбавлена радостей життя. А попереду ще не одне відкриття на межі добра і зла...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

ФОТОФАКТ

Іменем севастопольця В'ячеслава Верходанова, спеціаліста в галузі економіки і управління, академіка, президента відкритого акціонерного товариства «Інтеррибфлот», названо малу планету.

На знімку: першовідкривач планети — співробітник Кримської астрофізичної обсерваторії доктор фізико-математичних наук Микола Черних вручає В'ячеславу Геннадійовичу свідоцтво про надання імені Верходанов малій планеті.

Фото Сергія СВЕТЛИЦЬКОГО.

СПОРТ

Організатори вважають, що головним завданням змагань є пропаганда здорового способу життя і налагодження дружніх стосунків між уболівальниками футбольних клубів різних країн.

23 серпня. 15.00. «Динамо» — «Шахтар». 17.00. «Металіст» — «СКІФ».

24 серпня. 12.00. Відкриття турніру. 13.00. Товариський матч. «Журналисти» — «Артисти». 15.00. «Зеніт» — «Шахтар». 17.00. «Спартак» — «Металіст».

25 серпня. 12.00. «Динамо» — «Зеніт». 14.00. «Спартак» — «СКІФ».

26 серпня. 10.00. Матч за 3—4 місця. 12.00. Матч за 1—2 місця. 14.00. Закриття турніру.

Комітет у зв'язках із громадськістю та ЗМІ ФФУ.

ТЕНДЕНЦІЇ

Чи витруть сльози освітянам?

Кількість медалістів серед цьогорічних українських випускників порівняно з 2001 роком зменшилася з 8,9 відсотка до 7,6 від загальної кількості учнів. Фахівці вважають, що пов'язано це з прийняттям Положення про золоту та срібну медалі. Однак на колегії Міністерства освіти і науки України «Про підсумки 2001—2002 навчального року та завдання на новий навчальний рік» обговорювали не лише це питання.

Загалом ситуацію, що склалася нині на освітній ниві, учасники зібрання оцінили позитивно. Приміром, з першого вересня вчителям обіцяно в стовідсотковому режимі сплачувати грошові надбавки на оздоровлення, за вислугу років тощо. Цьогоріч заплановано випустити 13,5 мільйона нових підручників. І хоча поки що не побачила світ навіть третя їх частина, кошти вже виділено. Окрім того, тепер іноземну мову опановуватимуть другокласники, учням не виставлятимуть оцінки за поведінку і не залишатимуть на другий рік. На переконання міністра Василя Кременя, такі нововведення сприятимуть вихованню ділових освічених громадян.

Разом із досягненнями вчені мужі говорили і про недоліки в галузі. Так, залишає бажати кращого освіта на селі. Про це промовисто свідчить такий факт: за одинадцять років незалежності серед 177 переможців міжнародних олімпіад не було жодного учня із сільської місцевості (до речі, 70 відсотків українських шкіл становлять саме такі). Практично не оновлюється матеріально-технічна база. Сучасними комп'ютерами обладнано лише десять відсотків шкіл.

Під час роботи колегії мимоволі пригадалося минулорічне всеукраїнське освітянське віче. Тоді до столиці з'їхалися практики з усіх куточків країни. Зазначу, їхні доповіді такими оптимістичними не здавалися. Нерідко на очі ораторів навіть сльози навертали. Тут говорили здебільшого про затримку мізерної платні, про труднощі під час переходу на дванадцятибальну систему оцінювання, в якій плутаються не лише учні та батьки, а й самі викладачі, про занадто важкі навчальні програми тощо.

Зрештою, щоб переконатися, чи стала наша освіта кращою, чекати залишилося недовго. Перший дзвоник не за горами. А за ним — щоденні шкільні будні...

Надія ГОРБАТЮК.

За словацьке турне — «відмінно»

Хокей. Київський «Сокіл», як ми вже повідомляли, провів три контрольні зустрічі з клубами сусідньої Словаччини, національна збірна якої є чемпіоном світу. І в усіх здобув перемоги із загальним рахунком — 15:6! Останнього дня кияни взяли гору над командою міста Миколош, котра представляє першу лігу, — 6:2.

Тепер «Сокіл» готуватиметься вдома. До речі, 24 серпня, у День незалежності, він прийматиме білоруський клуб «Вітебськ». За господарів гратимуть «зірки» НХЛ — Дмитро Христик та Олексій Житник. Поединок відбудеться на

льоду столичного спортивного комплексу «Авангард» (вул. Мельникова, 46). Початок о 13.00.

В. Б.

Що за свято без футболу...

Молодіжний футбольний союз України та Федерація футболу України не залишилися осторонь святкування Дня незалежності і започаткували власний футбольний турнір — фан-клубів «Кубок незалежності». Вже в дебюті змагання отримали статус міжнародних. Шість команд, серед них і фанати лідерів російського футболу — «Спартак» та «Зеніт», візьмуть участь у Кубку, що проходить з 23 по 26 серпня на київському стадіоні «Старт».

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописи не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Редколегія:
Сергій ПРАВДЕНКО,
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Віталій ЖЕЖЕРА,
Іван ІЛЛЯШ,
Людмила КОХАНЕЦЬ,
Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311153.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4. **ТЕЛЕФОНИ:** для довідок — 441-84-92; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos